

ADVIES

CRB 2019-0700

Welvaartsvastheid 2019-2020

CCE
Conseil Central de l'Economie
Centrale Raad voor het Bedrijfsleven
CRB

Advies Welvaartsvastheid 2019-2020

**Brussel
23.04.2019**

Onderwerp : Welvaartsvastheid 2019-2020

Volgens de artikelen 5, 6, 72, 73, 73 bis en ter van de wet van 23 december 2005 betreffende het Generatiepact dienen de Nationale Arbeidsraad, de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en het Algemeen Beheerscomité voor het Sociaal Statuut der Zelfstandigen om de twee jaar advies uit te brengen over de omvang en verdeling van de financiële middelen bestemd voor de welvaartsaanpassing van de inkomensvervangende socialezekerheidsuitkeringen en de sociale bijstand.

In die optiek hebben de Raden en het Algemeen Beheerscomité zich voor de periode 2019-2020, gebogen over die kwestie.

De bespreking van dit punt werd toevertrouwd aan de gemengde commissie Welvaartsvastheid en een werkgroep ad hoc.

Hierbij heeft de commissie en de werkgroep kunnen rekenen op de waardevolle medewerking van het federaal Planbureau en de diverse socialezekerheidsinstellingen.

Bij brief van 22 maart 2019 heeft de voorzitter van het Algemeen Beheerscomité voor het Sociaal Statuut der Zelfstandigen de voorzitters van de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven geïnformeerd dat de leden van het Algemeen Beheerscomité mandaat verleend hebben aan mevrouw C. Deiteren en de heer C. Botterman, die ook lid zijn van de Nationale Arbeidsraad, om over het luik zelfstandigen een gemeenschappelijk advies uit te brengen. Dit mandaat is bevestigd op de gemeenschappelijke plenaire vergadering van 23/04/2019.

Op grond van de werkzaamheden in de gemengde commissie en de werkgroep ad hoc, hebben de Nationale Arbeidsraad, de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en het Algemeen Beheerscomité op 23/04/2019 navolgend unaniem advies aangenomen.

Advies welvaartsvastheid 2019-2020

Inleiding

Volgens de artikelen 5, 6, 72, 73, 73 bis en 73 ter van de wet van 23 december 2005 betreffende het Generatiepact, moet de regering om de twee jaar een beslissing nemen over de omvang en de verdeling van de financiële middelen bestemd voor welvaartsaanpassing. Die beslissing wordt voorafgegaan door een gezamenlijk advies van de Nationale Arbeidsraad, de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en het Algemeen Beheerscomité voor het Sociaal Statuut der Zelfstandigen over de omvang en de verdeling van de financiële middelen bestemd voor de welvaartsaanpassing van de inkomensvervangende socialezekerheidsuitkeringen en de socialebijstandsuitkeringen.

Bij hun beslissing en advies kunnen de regering en de sociale partners zich baseren op de rapporten van de Studiecommissie voor de Vergrijzing en De Hoge Raad van Financiën. Het advies van de sociale partners moet ook rekening houden met een aantal contextfactoren. Sinds 2010 moet, volgens de wet betreffende het Generatiepact, bij de berekening van de financiële enveloppe ook rekening worden gehouden met de eventuele min- of meerkosten veroorzaakt door de maatregelen die genomen zijn in het kader van de vorige tweejaarlijkse enveloppe.

Voor het bepalen van de omvang van de te besteden enveloppe hebben de Raden en het Algemeen Beheerscomité een beroep gedaan op het Federaal Planbureau, dat de financiële welvaartsenveloppe heeft berekend alsook de min- of de meerkosten als gevolg van de maatregelen die genomen zijn in het kader van de vorige tweejaarlijkse enveloppe. Vertrekkend van die cijfers werd de voorafname die de regering deed op de welvaartsenveloppe 2019-2020 om de socialebijstandsuitkeringen op te trekken tot de armoedegrens, verdeeld over de drie stelsels. De vaststelling van de beschikbare enveloppe wordt beschreven in punt 1 van onderliggend advies.

Wat betreft de verdeling van de financiële enveloppe 2019-2020 werd rekening gehouden met de richtlijnen die de eerste minister gaf aan de G10 in zijn brief van 10 januari 2019, namelijk dat men een bijzondere aandacht zou moeten besteden aan het belang om het verschil tussen de werknemers enerzijds en de gepensioneerden en uitkeringsgerechtigden anderzijds niet te vergroten, en om rekening te houden met de EU 2020-doelstellingen op het gebied van de strijd tegen armoede en verhoging van de werkzaamheidsgraad. Hij benadrukt ook dat het belangrijk is om rekening te houden met de risico's op het creëren van nieuwe werkloosheidsvallen.

Uitgaande van die brief enerzijds en van de bepalingen van de wet van 23 december 2005 betreffende het Generatiepact anderzijds, heeft de Groep van Tien een aantal richtlijnen vastgesteld voor de uitwerking van een voorstel voor de bestemming van de voor 2019 en 2020 beschikbare welvaartsenveloppe.

Op die basis hebben de sociale partners een voorstel uitgewerkt voor de bestemming van de voor 2019 en 2020 beschikbare welvaartsenveloppe. De bedoeling van die oefening is om de welvaartsvastheid van de uitkeringen te garanderen rekening houdende met het verzekering- en het solidariteitsprincipe, om de armoedekloof verder te verkleinen en om specifieke oplossingen voor te stellen voor specifieke probleemsituaties - in het bijzonder de situatie van de eenoudergezinnen -, zonder daarbij nieuwe werkloosheids- en inactiviteitsvallen te creëren. De voorstellen tot verdeling van de financiële enveloppe 2019-2020 worden beschreven in punt 2 van dit advies.

Standpunt van de Raden

1. Vaststelling van de financiële enveloppe voor de periode 2019-2020

1.1 Berekening van de minimale theoretische enveloppe

De wet van 23 december 2005 betreffende het Generatiepact preciseert dat de enveloppe minimaal overeenstemt met "de som van de volgende geraamde uitgaven in alle takken van de sociale zekerheid:

- een jaarlijkse welvaartsaanpassing met 0,5% van alle inkomensvervangende uitkeringen in de sociale zekerheid, met uitzondering van de forfaitaire uitkeringen;
- een jaarlijkse welvaartsaanpassing van 1% van alle forfaitaire sociale uitkeringen, met uitzondering van de gezinsbijslag;
- een jaarlijkse verhoging van 1,25% van de loongrenzen voor de berekening van de inkomensvervangende uitkeringen;
- een jaarlijkse verhoging van 1,25% van het « minimumrecht per loopbaanjaar »."

Voor de bijstand dient de enveloppe minimaal overeen te stemmen met de som van de geraamde uitgaven van een jaarlijkse welvaartsaanpassing van 1% van het leefloon, het equivalent leefloon, de inkomensvervangende tegemoetkoming aan personen met een handicap (IVT), de inkomensgarantie voor ouderen (IGO) en het gewaarborgd inkomen voor bejaarden (GIB).

Op basis van de Generatiepactwet, dienen de uitgaven geraamd te worden voor elk jaar van de tweejaarlijkse periode. Ingevolge de programmawet van 29 december 2014, werden de kinderbijslagen uit de berekening van de welvaartsenveloppe gehaald, dit zowel bij het stelsel van de zelfstandigen als bij het stelsel van de werknemers.

Teneinde een adequaat antwoord te kunnen bieden op de vraag die de wet voorlegt, hebben de Dagelijkse Besturen van de NAR en de CRB in juni 2018 aan het federaal Planbureau de opdracht gegeven om te starten met de raming van de financiële enveloppe voor welvaartsaanpassingen van de sociale uitkeringen, zoals voorzien door de wet van 23 december 2005. Het federaal Planbureau heeft, in samenspraak met de verschillende sociale zekerheidsinstellingen en -administraties, onderstaande theoretische enveloppes berekend op basis van de wettelijke parameters. Het volledige rapport van het federaal Planbureau vindt u als bijlage 2.

Tabel 1-1: Ramingen door het federaal Planbureau van de bruto-enveloppes 2019-2020 voor de drie regelingen, uitgedrukt in miljoen euro.

	2019	2020
Werknemersregeling (inclusief vakantiegeld in tak pensioenen)	283,5	566,9
Werknemersregeling (exclusief vakantiegeld in tak pensioenen)	277,2	554
Zelfstandigenregeling	40,8	82,8
Bijstandsregeling	39,7	79,7

1.2 Berekening van de marges of meerkosten

Aangezien de wet op het Generatiepact stelt dat in de beschikbare welvaartsenveloppe dient rekening te worden gehouden met de eventuele meer- of mincost van de maatregelen die genomen zijn in het kader van de vorige tweejaarlijkse enveloppe, heeft het federaal Planbureau die min- of meerkost eveneens berekend in voornoemd rapport. U vindt de cijfers hieronder.

Tabel 1-2: Ramingen door het federaal Planbureau van de meerkosten (-) of marges (+) ten gevolge van de maatregelen welvaartsvastheid die werden genomen door de Regering voor de periode 2017-2018

	2017	2018	2019	2020
Werknemersregeling	3,1	11,1	0,5	-4,3
Zelfstandigenregeling	-0,1	-0,3	0,2	0,6
Bijstandsregeling	0	-1	-1,2	-1,3

1.3 Vastleggen van de beschikbare enveloppe voor de periode 2019-2020

Tijdens de thematische ministerraad van 26 juli 2017 over de economische ontwikkeling en sociale cohesie werd beslist om in het kader van armoedebestrijding 80 miljoen euro te besteden aan de strijd tegen armoede. Ter concretisering hiervan werd bij de begrotingsopmaak 2018 een enveloppe van 80 miljoen euro voorafgenomen uit de welvaartsenveloppe 2019 om bepaalde uitkeringen sneller te laten stijgen. De totale welvaartsenveloppe diende daarom gecorrigeerd te worden voor deze voorafname (begrotingsnotificatie van 26 juli 2018).

De Groep van 10 gaf in dit kader de volgende richtlijnen:

- er dient gewerkt te worden op basis van reële voorafname in respectieve stelsels, met een zekere solidariteitsbijdrage tussen de stelsels in de finale afweging;
- gegeven de onduidelijkheid of de voorafname van 80 miljoen euro enkel geldt voor 2019 of ook voor 2020 dienen twee scenario's uitgewerkt te worden (optie A en optie B). De G10 gaf aan te vertrekken van het meest voorzichtige scenario, waarbij de voorafname ook in 2020 wordt in rekening gebracht. Daarnaast gaf de G10 ook aan te bekijken welke extra maatregelen kunnen genomen worden indien het beleid beslist dat de voorafname niet geldt voor 2020.
- de meest recente cijfers van het federaal Planbureau zijn het vertrekpunt.

Concreet werden deze principes als volgt vertaald:

- Voor het stelsel van de werknemers werd, specifiek voor de periode 2019-2020, vertrokken van de enveloppe inclusief vakantiegeld in de tak pensioenen.
- Er werd vertrokken van de enveloppes zoals bepaald door het federaal Planbureau in haar rapport van oktober 2018 (zie bijlage 2), rekening houdend met de meerkosten en marges ten gevolge van de maatregelen die door de regering werden genomen ter uitvoering van het vorige advies welvaartsvastheid (CRB 2017-0708 / NAR 2.023).
- Het deel van de voorafname van 80 miljoen euro dat de werknemers ten goede kwam, werd ten laste genomen door het stelsel van de werknemers. Het grootste deel van de voorafname heeft echter betrekking op maatregelen voor de bijstand waardoor dit stelsel ook het grootste deel van de voorafname ten laste nam. Echter, rekening houdend met de hoge kwetsbaarheid van de uitkeringsgerechtigden in deze regeling werd door het werknemers- en zelfstandigenstelsel een zekere solidariteit ingebouwd zodat de bijstand, na aftrek van de voorafname en de meerkost ten gevolge van de maatregelen genomen in het kader van het vorige advies, in optie A nog zou beschikken over een enveloppe van 16,3 en 32,9 miljoen resp. in 2019 en 2020.
- Zoals uitgelegd hierboven werden twee opties uitgewerkt. In optie A worden zowel in 2019 als in 2020 de enveloppe verminderd met de voorafname van 80 miljoen euro. In optie B wordt de voorafname enkel geïmputeerd op de enveloppe van 2019.

1.3.1 Optie A**BRUTO-ENVELOPPE IN 2019 EN 2020**

	2019	2020
Werknemersregeling (inclusief vakantiegeld)	283,5	566,9
Zelfstandigenregeling	40,8	82,8
Bijstandsregeling	39,7	79,7
TOTAAL inclusief vakantiegeld werknemers	364,0	729,4

VERDELING BESPARING

	2019	2020
Werknemersregeling	53,7	33,4
Zelfstandigenregeling	4,1	1,1
Bijstandsregeling	22,2	45,5
TOTALE BESPARING	80,0	80,0

MARGES (+) OF MEERKOST (-) IN 2019 EN 2020

	2019	2020
Werknemersregeling	0,5	-4,3
Zelfstandigenregeling	0,2	0,6
Bijstandsregeling	-1,2	-1,3

NETTO-ENVELOPPE IN 2019 EN 2020 NA MARGES/MEERKOST EN NA VERDELING BESPARING

	2019	2020
Werknemersregeling	230,3	529,2
Zelfstandigenregeling	36,9	82,3
Bijstandsregeling	16,3	32,9
TOTALE ENVELOPPE	283,5	644,4

1.3.2 Optie B

BRUTO-ENVELOPPE IN 2019 EN 2020

	2019	2020
Werknemersregeling (inclusief vakantiegeld)	283,5	566,9
Zelfstandigenregeling	40,8	82,8
Bijstandsregeling	39,7	79,7
TOTAAL inclusief vakantiegeld werknemers	364,0	729,4

VERDELING BESPARING

	2019	2020
Werknemersregeling	53,7	0,0
Zelfstandigenregeling	4,1	0,0
Bijstandsregeling	22,2	0,0
TOTALE BESPARING	80,0	0,0

MARGES (+) OF MEERKOST (-) IN 2019 EN 2020

	2019	2020
Werknemersregeling	0,5	-4,3
Zelfstandigenregeling	0,2	0,6
Bijstandsregeling	-1,2	-1,3

NETTO-ENVELOPPE IN 2019 EN 2020 NA MARGES/MEERKOST EN NA VERDELING BESPARING

	2019	2020
Werknemersregeling	230,3	562,6
Zelfstandigenregeling	36,9	83,4
Bijstandsregeling	16,3	78,4
TOTALE ENVELOPPE	283,5	724,4

Na contact met de regering op 27 maart 2019 heeft de Groep van 10 optie B weerhouden.

1.4 Contextfactoren

De wet betreffende het Generatiepact preciseert – in art. 5 §2 en art. 72 §2 – dat de Raden en het Algemeen Beheerscomité bij hun advies rekening moeten houden met verschillende ‘contextfactoren’, zijnde de ontwikkeling van de werkgelegenheidsgraad en de noodzaak tot een duurzaam evenwicht in de sociale zekerheid, en dus ook met aandacht voor de economische groei, het verschijnsel van de vergrijzing, de verhouding tussen het aantal uitkeringstrekkers en het aantal actieven en mogelijke inactiviteitsvallen. In die optiek heeft de gemengde commissie welvaartsvastheid aan de Secretariaten van de NAR en CRB de opdracht gegeven hiervan een overzicht op te stellen, dat is toegevoegd als bijlage 3.

2. Voorstellen tot verdeling van de financiële enveloppe 2019-2020

De sociale gesprekspartners hebben de volgende voorstellen uitgewerkt tot invulling van de beschikbare welvaartsenveloppe voor 2019 en 2020 onder scenario B. Deze voorstellen werden nadien ter verificatie voorgelegd aan de verschillende parastatalen en het federaal Planbureau. U vindt de geverifieerde tabellen als bijlage 1.

Bij de invulling van de maatregelen, hebben de Raden en het Algemeen Beheerscomité voor de zelfstandigen (ABC) ernaar gestreefd om de welvaartsvastheid van de uitkeringen te garanderen rekening houdend met het verzekerings- en solidariteitsprincipe, om de armoedekloof verder te dichten, alsook om oplossingen te bieden voor specifieke situaties van behartenswaardige gevallen – in het bijzonder de situatie van de alleenstaande ouders – zonder dat daarbij opnieuw werkloosheids- en inactiviteitsvallen worden gecreëerd. De Raden en het ABC hebben er ook op gelet dat ze met hun maatregelen geen bijkomende verschillen creëren tussen het stelsel van de zelfstandigen en het stelsel van de werknemers.

Hieronder volgt een overzicht van de definitieve voorstellen inzake de verdeling van de welvaartsenveloppe toegekend voor de periode 2019-2020.

2.1 Stelsel werknemers

Verhoging van de minimumuitkeringen

In hun streven naar een verdere vermindering van de armoedegrade bij uitkeringsgerechtigden stellen de Raden als algemeen principe voor om op 1 juli 2019 de minimumuitkeringen te verhogen met 2,4112 % voor de takken pensioenen (inclusief invaliditeitspensioenen voor mijnwerkers), ziekte- en invaliditeit, arbeidsongevallen en beroepsziekten.

In dezelfde optiek worden het minimumjaarrecht en het plafond minimumjaarrecht evenals de forfaits voor jeugd- en seniorvakantie verhoogd met hetzelfde percentage op 1 januari 2020; de forfaits voor onthaalouders worden verhoogd met hetzelfde percentage op 1 juli 2019.

Op dit algemeen principe worden echter de volgende uitzonderingen gemaakt:

- De minimumpensioenen volledige loopbaan worden op 1 juli 2019 verhoogd met 1%, bovenop de verhoging met 1,4 procent die ze reeds in twee fasen hebben gekregen. Immers, nadat het verschil tussen het minimumpensioen volledige loopbaan en onvolledige loopbaan werd weggewerkt in uitvoering van het vorige advies welvaartsvastheid (NAR 2.023 / CRB 2017-0708), werd op 1 januari 2018 opnieuw een kloof gecreëerd; de minimumpensioenen in geval van een volledige loopbaan werden op dat moment verhoogd met 0,7 procent. En deze kloof werd dit jaar nog vergroot: op 1 maart 2019 kregen de minimumpensioenen in geval van een volledige loopbaan een bijkomende verhoging van 0,7 procent. Dit verschil zou volgens de minister van pensioenen het langer werken aanmoedigen. De sociale gesprekspartners betreuren dat de verschillende evolutie tussen de minimumpensioenen volledige en onvolledige loopbaan, ondanks hun herhaalde unanieme advies, opnieuw werd ingevoerd door de regering. Zij wijzen erop dat het door de minister gehanteerde criterium van een volledige loopbaan geen indicatie geeft over de reële arbeidsperiodes in de loopbaan en dus geen middel/hefboom is om langer werken aan te moedigen. Zij menen bovendien dat de impact van een kortere loopbaan reeds voldoende in het minimumpensioen tot uiting komt doordat de berekening pro rata het aantal loopbaanjaren gebeurt. Bovendien sluiten

verhogingen van het minimumpensioen enkel voor zij met een volledige loopbaan mensen uit die zeer lange tewerkstellingsperiodes (maar geen volledige loopbaan) hebben. Zij dringen er dan ook op aan om de twee opnieuw gelijk te schakelen. Ze doen dit door de pensioenen volledige loopbaan met 1% te verhogen, bovenop de verhoging met 1,4% die deze pensioenen sinds december 2017 reeds in twee fasen hebben gekregen. In totaal geeft dit sinds december 2017 een verhoging met 2,4112% voor de pensioenen volledige loopbaan. De pensioenen onvolledige loopbaan worden dan met een gelijk percentage van 2,4112% verhoogd. Op deze manier wordt het minimumpensioen volledige loopbaan opnieuw gelijkgeschakeld met het minimumpensioen onvolledige loopbaan.

- Aangezien de minima voor regelmatige werknemers in de ZIV (invaliditeit en arbeidsongeschiktheid) voor gezinshoofden en alleenstaanden gekoppeld zijn aan de verhoging van het minimumpensioen voor werknemers met een volledige loopbaan, worden deze op 1 juli 2019 eveneens verhoogd met 1%, bovenop de verhoging met 1,4 procent die ze sinds december 2017 reeds in twee fasen hebben gekregen. In totaal kregen ook deze uitkeringen dus een verhoging van 2,4112%.
- De minima voor onregelmatige werknemers in de ZIV zijn gekoppeld aan het leefloon. Net zoals voor het leefloon (cf. infra) krijgt de categorie zonder gezinslast op 1 juli 2019 een verhoging van hun uitkering met 2% en op 1 januari 2020 een bijkomende verhoging zodat deze uitkeringen in 2020 in totaal 3,25% hoger zijn dan nu het geval is. Aangezien de minima voor onregelmatige werknemers met gezinslast op 1 juli 2018 al verhoogd werden met 3,4% worden de uitkeringen voor deze categorie pas verhoogd op 1 januari 2020 en dit met 1,25%.
- Omwille van het verhoogde armoederisico wordt er voor bepaalde categorieën werklozen een extra inspanning gedaan om de armoedekloof te dichten. In die optiek wordt voorgesteld om de minima en forfaits volledige werkloosheid, SWT en de inschakelingsuitkering op 1 juli 2019 als volgt te verhogen:

Gezinshoofden en bevoorrechte samenwonenden : + 3,5% ;

Alleenstaanden: +2,4112% ;

Samenwonenden: +2%.

Ook de uitkeringen voor mantelzorgers worden op 1 juli 2019 verhoogd met 2,4112%.

Vanaf 1 januari 2020 wordt de inschakelingsuitkering voor een alleenstaande bijkomend verhoogd zodat de totale verhoging in 2020 3,25% bedraagt ten opzichte van de huidige situatie. Dit gebeurt om te vermijden dat deze uitkeringen lager worden dan de verhoogde uitkering van het leefloon.

Door de verhoging van de forfaits in de laatste vergoedingsperiode, wordt de degressiviteit van de werkloosheidsuitkering in de voorgaande periodes afgevlakt. Vanuit de optiek hiermee geen nieuwe werkloosheidsvallen te creëren, stellen de Raden voor om het effect van die verhoging te neutraliseren door voor het berekenen van de degressiviteit uit te gaan van het voormalige niet-verhoogde forfait, behalve voor de minima van de samenwonenden.

Opnieuw vanuit de optiek van armoedebestrijding wordt voorgesteld om op 1 januari 2020 de minima van de samenwonenden op te trekken tot het minimumbedrag voorzien in code 39 tijdens de eerste werkloosheidsperiode.

Voor de uitkeringen tijdelijke werkloosheid wordt op 1 juli 2019 een verhoging voorgesteld met 3,5%. Vervolgens wordt, vanuit een optiek van vereenvoudiging, voorgesteld om op 1 januari 2020 alle minima tijdelijke werkloosheid op te trekken tot het minimumbedrag voor gezinshoofden. Overeenkomstig het akkoord in het beheerscomité van de RVA mag dit niet ten laste komen van het FSO. Om dit te bewerkstelligen wordt de tussenkomst van het FSO in de tijdelijke werkloosheid dienovereenkomstig verminderd.

Proportionele uitkeringen

Vanuit het oogpunt de welvaartsvastheid van de uitkeringen te garanderen en het verzekeringsprincipe te behouden, stellen de Raden voor om, in de takken ZIV, arbeidsongevallen en beroepsziekten, alle uitkeringen exclusief de minima die zijn ingegaan voor 2010 met 0,7% te verhogen op 1 augustus 2019 en bijkomend te verhogen op 1 januari 2020 zodat de totale verhoging in 2020 ten opzichte van de huidige situatie 0,8% bedraagt.

In de tak pensioenen worden de pensioenen exclusief de minima die zijn ingegaan voor 2010 op 1 augustus 2019 verhoogd met 0,785%.

Recurrentie

In het verlengde van de recurrentie die in adviezen nr. 1.566, 1.673, 1.840, 1.935 en 2.023 is voorzien, stellen de Raden voor om op 1 september 2019 en op 1 januari 2020 de pensioenen die op dat moment 5 jaar eerder zijn ingegaan, te verhogen met 2%.

Voor de uitkeringen invaliditeit, arbeidsongevallen en beroepsziekte wordt dezelfde maatregel voorzien zoals voor de tak pensioenen, met name een verhoging met 2% voor de uitkeringen die op 1 september 2019 en 1 januari 2020 5 jaar eerder zijn ingegaan. Omdat in het verleden de recurrente verhogingen voor deze takken pas werden toegekend voor de uitkeringen die zes jaar eerder ingingen, wordt voorzien dat in deze takken ook de uitkeringen met ingangsdatum 2013 op 1 september 2019 een verhoging krijgen van 2%.

Overigens dient de recurrentie van de verhoging met 2 % voor de uitkeringen pensioenen, invaliditeit, arbeidsongevallen en beroepsziekte die 15 jaar eerder zijn ingegaan, in de reglementering te worden opgeschort.

Aanpassen van de berekeningsplafonds

Om de welvaartsvastheid te garanderen en het verzekeringsprincipe de komende twee jaar te bewaren, stellen de Raden voor om de berekeningsplafonds voor de nieuwe gevallen in de takken de ziekte- en invaliditeit, arbeidsongevallen en beroepsziekten te verhogen met 1,1% op 1 januari 2020, wat overeenkomt met de loonnorm 2017-2018.

De compensatie voor de verhoging van het berekeningsplafond van de uitkeringen voor arbeidsongevallen (private verzekeringsondernemingen) gebeurt op dezelfde manier als voorheen, namelijk door een vermindering van de bijdrage voor gehandicapten.

In de werkloosheid worden de plafonds verhoogd zowel voor de lopende als de nieuwe gevallen, zonder dat de lopende gevallen hiervoor een aanvraag moeten indienen. De verhoging bedraagt ook hier 1,1%. Voor SWT (inclusief halftijds SWT) worden de berekeningsplafonds verhoogd met 1%. De verhoging van deze plafonds gaat in op 1 september 2019, uitgezonderd de verhoging van de plafonds voor seniorvakantie en jeugdvakantie die ingaat op 1/1/2020.

Met het oog op het versterken van het verzekeringsprincipe in de pensioenen wordt voorgesteld het berekeningsplafond voor de pensioenberekening te verhogen met 1,7% op 1 januari 2020.

Verhoging van de uitkeringen voor thematische verloven voor alleenstaanden die instaan voor de zorg van hun kinderen

De Raden herinneren eraan dat zij in hun vorig advies over welvaartsvastheid (NAR nr. 2.023, CRB 2017-0708 DEF), vanuit een optiek van armoedebestrijding enerzijds en het toelaten van een betere combinatie van werk en zorg anderzijds, hebben voorgesteld om de uitkeringen van alle thematische verloven (ouderschapsverlof, verlof voor medische bijstand, palliatief verlof) voor alleenstaande ouders die hun loopbaan onderbreken of verminderen voor de zorg van hun kinderen, substantieel te verhogen.

Dit voorstel werd deels uitgevoerd door het koninklijk besluit van 14 juni 2017 dat de uitkeringen voor ouderschapsverlof, verlof voor medische bijstand en het palliatief verlof heeft verhoogd, weliswaar vanaf 1 juni 2017 in plaats van de voorgestelde datum van 1 april 2017 en dit enkel voor de privésector. Na een evaluatie van de kost van deze maatregel in advies nr. 2.073 werden vervolgens nog een aantal voorstellen gedaan tot verdere invulling van het saldo dat hiervoor gereserveerd werd in het eerdere advies welvaartsvastheid (nieuwe notie kind met een handicap in het tijdskrediet met zorgmotief, gelijkschakeling deeltijdse uitkering thematisch verlof alleenstaande 50-plussers met deze van personen jonger dan 50, verder optrekken uitkeringen thematisch verlof voor alleenstaande ouders voor de zorg van hun kind met 14%). De sociale gesprekspartners dringen erop aan dat de ontwerp KB's ter uitvoering van deze nieuwe maatregelen zo snel mogelijk worden ondertekend.

Vanuit dezelfde optiek van armoedebestrijding enerzijds en het toelaten van een betere combinatie van werk en zorg anderzijds, stellen de Raden voor om de uitkeringen voor thematische verloven (ouderschapsverlof, medisch zorgverlof en palliatief verlof) voor alleenstaande ouders die hun loopbaan schorsen of verminderen voor de zorg van hun kind verder te verhogen tot boven de armoedegrens. Voor deze maatregel trekken de Raden op kruissnelheid een budget uit van 444.092 euro. Met dit bedrag willen ze op 1 januari 2020 alle (nieuwe en lopende) uitkeringen thematische verloven voor alleenstaande ouders die hun loopbaan verminderen of onderbreken voor de zorg van hun kind, zowel in de publieke sector als in de privésector, bijkomend verhogen met 4,5%. Om inactiviteitsvallen te vermijden wordt vanaf 1 januari 2020 voor alle nieuwe gevallen van 1/5e onderbrekingen voor alleenstaanden de bedrijfsvoorheffing opgetrokken tot 25%. Op die manier sluit de heffing beter aan bij de eindbelasting en wordt vermeden dat het nettomaandinkomen van een persoon met 1/5^e onderbrekingsuitkering hoger wordt dan het maandloon in geval van voltijds werken. Om redenen van fiscale eenvoud wordt voorgesteld om de bedrijfsvoorheffing te verhogen voor alle alleenstaanden die genieten van een 1/5^e onderbrekingsuitkering thematisch verlof, ongeacht het motief.

Verhoging van het vakantiegeld pensioenen

In het verlengde van de vorige adviezen inzake welvaartsvastheid, stellen de Raden voor om het vakantiegeld voor gepensioneerde werknemers als volgt te verhogen:

- 1 mei 2019: een verhoging van 3,7% ten opzichte van het huidige bedrag;
- 1 mei 2020: een bijkomende verhoging van 4,09% zodat de totale verhoging van het vakantiegeld in 2020 ten opzichte van het huidige bedrag 7,9% bedraagt.

Hierbij mag geen aftopping gebeuren van het vakantiegeld tot het maandbedrag van het pensioen.

Verhoging inhaalpremie na 1 of 2 jaar arbeidsongeschiktheid

De Raden stellen voor om de inhaalpremie van werknemers die minstens 1 jaar arbeidsongeschikt zijn (op 31 december van het voorgaand jaar) als volgt te verhogen:

1 jaar arbeidsongeschiktheid en minder dan 2 jaar arbeidsongeschikt:

- met gezinslast: verhoging inhaalpremie met 50 euro in mei 2019 en bijkomend met 50 euro in mei 2020;
- zonder gezinslast: verhoging inhaalpremie met 20 euro in mei 2019 en bijkomend met 20 euro in mei 2020.

Vanaf 2 jaar arbeidsongeschiktheid:

- met gezinslast: verhoging inhaalpremie met 50 euro in mei 2019 en bijkomend met 55 euro in mei 2020;
- zonder gezinslast: verhoging inhaalpremie met 40 euro in mei 2019 en bijkomend met 40 euro in mei 2020.

Verhoging hulp van derden

De hulp van derden is een forfaitair bedrag van 22,28 euro per dag dat wordt toegekend aan werknemers en zelfstandigen die een ziekte- en invaliditeitsuitkering ontvangen en om gezondheidsredenen aangewezen zijn op hulp van derden omdat zij moeilijkheden ondervinden om zelf gewone dagelijkse handelingen uit te voeren.

Omdat deze zware zorgbehoevenden bijzondere aandacht verdienen, stellen de Raden voor om het forfaitair bedrag hulp van derden op 1 augustus 2019 te verhogen met 5%.

Verlaging sociale bijdrage in geval van cumul pensioen en uitkering arbeidsongeval of beroepsziekte

Vanaf de eerste dag van de maand vanaf dewelke een werknemer met een arbeidsongeval of beroepsziekte, een rust- of overlevingspensioen ontvangt, wordt de vergoeding arbeidsongevallen en beroepsziekten begrensd. Een gepensioneerde krijgt dan enkel nog een maandelijks forfaitair bedrag dat berekend wordt op basis van het percentage arbeidsongeschiktheid.

Op dat forfaitair bedrag worden persoonlijke bijdragen geïnd. In het verlengde van het advies nr. 1.935 en 2.023, stellen de Raden voor om die persoonlijke bijdrage op die uitkeringen vanaf 1 oktober 2019 te verlagen tot 5,34%.

Optrekken inkomensgrenzen overlevingspensioen cumul andere sociale uitkeringen

De cumulatie van een overlevingspensioen met sociale uitkeringen is toegelaten gedurende 12 (al dan niet opeenvolgende) maanden, maar het overlevingspensioen kan wel worden verminderd, ingevolge artikel 64 septies van het koninklijk besluit van 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen.

Vanuit de optiek van dichten van de armoederisicokloof, stellen de Raden voor om de inkomensgrens tot waarop het overlevingspensioen in geval van cumul met andere sociale uitkeringen wordt teruggebracht, vanaf 1 juli 2019 opnieuw te linken aan het bedrag van de Inkomensgarantie voor Ouderen (IGO).

Vervangen forfaitair loon door minimumjaarrecht

In bepaalde gevallen wordt in de pensioenberekening, wanneer geen referentieloon voorhanden is voor een bepaald inkomensjaar, gebruik gemaakt van een forfaitair loon dat nog dateert van 1967. De Raden reserveren een budget van 500.000 euro om aan dit probleem tegemoet te komen. Ze stellen voor dat het beheerscomité van de Federale Pensioendienst zich buigt over dit probleem en nagaat wat de concrete opties zijn om dit forfait te vervangen door het minimumjaarrecht en onderzoekt of eventueel gelijkaardige maatregelen voor hetzelfde saldo mogelijk zijn.

Herstel oude IGU-regeling

In de tak werkloosheid wordt op 1 januari 2020 de oude IGU-regeling hersteld. Werklozen die deeltijds aan het werk gaan, ontvangen onder bepaalde voorwaarden een inkomensgarantie-uitkering (IGU) van de RVA. Zo is hun totale inkomen minstens gelijk aan de werkloosheidsuitkering die ze voordien ontvingen. Sinds 1 januari 2015 werd de IGU berekend op basis van de gezinssamenstelling. De Raden en het ABC stellen voor om de oude IGU-regeling opnieuw te herstellen. Dit houdt concreet in dat de uurtoeslag voor alleenwonenden en samenwonenden op het niveau van de uurtoeslag voor werknemers met enig inkomen en gezinslast wordt gebracht.

2.2 Stelsel zelfstandigen

Conform aan het mandaat dat werd verleend door de voorzitter van het Algemeen Beheerscomité voor het Sociaal Statuut der Zelfstandigen worden de volgende maatregelen voorgesteld voor het stelsel van de zelfstandigen.

Verhoging van de minimumuitkeringen en forfaits

Ook in het zelfstandigenstelsel worden in de optiek van een verdere vermindering van de armoedegraad bij uitkeringsgerechtigden de minima en forfaits in de tak pensioenen en de forfaits in de ZIV (arbeidsongeschiktheid en invaliditeit) verhoogd met 2,4112% op 1 juli 2019.

Om dezelfde redenen als in het stelsel van de werknemers wordt hiervan afgeweken voor de minimumpensioenen volledige loopbaan en de forfaits in de ZIV voor alleenstaanden en personen met gezinslast. Deze worden op 1 juli 2019 verhoogd met 1%. Deze verhoging komt bovenop de verhogingen die deze groepen reeds eerder ontvingen, zodat de totale verhoging van deze uitkeringen ook uitkomt op 2,4112%.

Aangezien in het stelsel van de zelfstandigen de forfaits voor het overbruggingsrecht en de mantelzorg gekoppeld zijn aan de verhoging van het minimumpensioen voor een volledige loopbaan voor gezinshoofden en alleenstaanden, worden deze op 1 juli 2019 verhoogd met 1%.

De forfaits moederschapshulp, adoptie en pleegouderverlof voor de zelfstandigen worden eveneens met 1% verhoogd op 1 juli 2019.

Proportionele uitkeringen

Net als in het werknemersstelsel wordt het verzekeringsprincipe bewaard door de proportionele pensioenen (excl. minima) die zijn ingegaan voor 2010 te verhogen met 0,785 % vanaf 1 augustus 2019.

Recurrentie

Parallel aan het werknemersstelsel worden op 1 september 2019 en op 1 januari 2020 de pensioenen die op dat moment 5 jaar eerder zijn ingegaan, verhoogd met 2%.

Hulp van derden

Om dezelfde redenen als in het werknemersstelsel wordt in het zelfstandigenstelsel op 1 augustus 2019 de Hulp van derden verhoogd met 5%.

Inhaalpremie

De inhaalpremie voor zelfstandigen die tenminste 1 jaar arbeidsongeschikt zijn wordt verhoogd met 8,25 euro op 1 mei 2019 en bijkomend met 46,55 euro op 1 mei 2020.

Cumul overlevingspensioen-uitkering: verhoging plafond

Analoog aan het werknemersstelsel wordt de inkomensgrens tot waarop het overlevingspensioen teruggebracht wordt in geval van cumul met andere sociale uitkeringen vanaf 1 juli 2019 opnieuw gelinkt aan het bedrag van de Inkomensgarantie voor Ouderen (IGO).

Hervorming correctiecoëfficiënt

De verschillende correctiecoëfficiënten voor de pensioenberekening van de zelfstandigen worden omgevormd naar een enkelvoudige coëfficiënt van 69,154% voor de loopbaanjaren vanaf het jaar 2020.

2.3 Bijstand

De Raden en het Algemeen Beheerscomité herinneren eraan dat de regering door de voorafname op de welvaartsenveloppe reeds op 1 juli 2018 een aantal verhogingen toekende aan de bijstand. Het leefloon en IVT voor gezinshoofden werden verhoogd met 3,4% en de IGO/GIB-uitkering werd verhoogd met 1,2%.

Rekening houdende hiermee stellen de Raden en het Algemeen Beheerscomité voor om de resterende enveloppe voor de bijstand als volgt te besteden:

- leefloon en de IVT
 - samenwonenden en alleenstaanden ontvangen op 1 juli 2019 een verhoging met 2% en op 1 januari 2020 een bijkomende verhoging zodat de totale verhoging in 2020 3,25% bedraagt ten opzichte van het huidige bedrag;
 - gezinshoofden ontvangen op 1 januari 2020 een verhoging van 1,25% bovenop de verhoging van 3,4% die deze uitkeringen reeds ontvingen op 1 juli 2018;
- IGO/GIB-uitkeringen worden op 1 juli 2019 verhoogd met 0,3% en op 1 januari 2020 bijkomend verhoogd zodat de totale verhoging in 2020 1,2% bedraagt ten opzichte van de huidige situatie. Dit gebeurt opnieuw bovenop de verhoging van 1,2% die deze uitkeringen reeds ontvingen op 1 juli 2018.

2.4 Neutraliseren van de inkomensdrempels

De Raden en het Algemeen Beheerscomité zijn van oordeel dat er bij de uitvoering van onderhavig advies inzake welvaartsvastheid moet worden voor gezorgd dat de toegekende welvaartsvastheid niet afgeroomd en dus geneutraliseerd wordt bij de toekenning van de sociale voordelen, inclusief de sociale voordelen bij gedefedereerde entiteiten. In de schoot van de CRB-NAR is onderzoek bezig naar technische oplossingen zodat er geen afroming en dus neutralisering is via de fiscaliteit en geen impact is op de uitkeringen die niet aan de welvaart worden aangepast. Ze dringen er dan ook op aan dat hiertoe de nodige beschikkingen worden genomen.

* * *

De Raden en het Algemeen Beheerscomité dringen er bij de regering en het parlement op aan om alle maatregelen uit dit unaniem advies correct uit te voeren zoals de regering zich geëngageerd heeft tijdens zijn contact met de G10 op 27 maart 2019. Daarnaast vragen de Raden en het Algemeen Beheerscomité dat het geheel van hun voorstellen zo snel mogelijk in wetgeving en reglementering zou worden gegoten, opdat alle betrokken administraties en uitvoeringsinstellingen tegen de voorziene data van inwerkingtreding de nodige administratieve en praktische schikkingen zouden kunnen treffen, zoals bijvoorbeeld een aanpassing van de informaticatoepassingen.

3. Bijlagen

3.1 Bijlage 1 : Geverifieerde tabellen met kostprijs maatregelen

3.1.1 Werknemersregeling

ZIV-uitkeringen

ZIV-UITKERINGEN	OPTIE B		
	datum van ingang	2019	2020
Verhoging minima regelmatig WN			
Primaire AO			
- Met gezinslast (+1%)	1/07/2019	301.809	603.916
- Alleenstaande (+1%)	1/07/2019	111.701	223.513
- Samenwonende (+2,4112%)	1/07/2019	214.458	429.128
Invaliditeit			
- Met gezinslast (+1%)	1/07/2019	5.119.140	10.667.730
- Alleenstaande (+1%)	1/07/2019	4.097.633	8.539.020
- Samenwonende (+2,4112%)	1/07/2019	13.216.590	27.541.933
Verhoging minima niet-regelmatig WN			
Primaire AO			
- Met gezinslast (+1,25% in 2020)	1/01/2020		235.044
- Zonder last (+2% in 2019 en bijkomende verhoging in 2020 zodat totale verhoging in 2020 3,25% bedraagt tov huidige situatie)	1/07/2019 en 1/1/2020	428.151	1.392.541
Invaliditeit			
- Met gezinslast (+1,25% in 2020)	1/01/2020		3.104.064
- Zonder last (+2% in 2019 en bijkomende verhoging in 2020 zodat totale verhoging in 2020 3,25% bedraagt tov huidige situatie)	1/07/2019 en 1/1/2020	6.759.969	22.896.370
Hulp van Derden (+5%)	1/08/2019	2.648.400	6.604.660
Verhoging forfaits mijnwerkers (+2,4112%)	1/07/2019	9.223	18.065
Verhoging ZIV-plafond (+1,1%)	1/01/2020		2.122.474
Inhaalpremie			
2019			
- 1 jaar AO met gezinslast (+50 euro)	1/05/2019	617.351	639.113
- 1 jaar AO zonder gezinslast (+20 euro)	1/05/2019	740.821	766.936
- vanaf 2 jaar AO met gezinslast (+50 euro)	1/05/2019	4.191.034	4.338.771
- vanaf 2 jaar AO zonder gezinslast (+40 euro)	1/05/2019	9.701.568	10.043.555
2020			
- 1 jaar AO met gezinslast (+50 euro)	1/05/2020		639.113
- 1 jaar AO zonder gezinslast (+20 euro)	1/05/2020		766.936
- vanaf 2 jaar AO met gezinslast (+55 euro)	1/05/2020		4.772.648
- vanaf 2 jaar AO zonder gezinslast (+40 euro)	1/05/2020		10.043.555
Cohortes			
cohorte 2013, 6 jaar AO - exclusief minima (+2%)	1/09/2019	1.249.800	3.540.195
cohorte 2014, 5 jaar AO - exclusief minima (+2%)	1/09/2019	1.453.870	4.116.666
cohorte 2015, 5 jaar AO - exclusief minima (+2%)	1/01/2020		4.403.105
Verhoging van de ZIV-uitkeringen (exclusief minima)			
+0,7% in 2019 voor uitkeringen ingegaan voor 2010 en bijkomend +0,0993% in 2020 (zodat in totaal 0,8% extra in 2020)	1/08/2019 en 1/1/2020	2.177.343	5.467.650
Totaal		53.038.860	133.916.700

Pensioenen

PENSIOENEN	datum van ingang	OPTIE B	
		2019	2020
Verhoging minima			
minima volledige loopbaan (+1%)	1/07/2019	17.197.200	35.186.623
minima Onvolledige loopbaan (+2,4112%)	1/07/2019	23.774.810	49.091.100
Verhoging plafonds			
verhoging met 1,7%	1/01/2020		20.361
minimumrecht per loopbaanjaar			
plafond minimumrecht per loopbaanjaar (+2,4112%)	1/01/2020		733.438
minimumrecht per loopbaanjaar (+2,4112%)	1/01/2020		1.467.219
proportionele pensioenen ingegaan voor 2010, exclusief minima (+0,785%)	1/08/2019	39.586.169	97.584.743
recurrentie			
cohort 2014, 5 jaar, exclusief minima (2%)	1/09/2019	7.018.902	21.628.063
cohort 2015, 5 jaar, exclusief minima (2%)	1/01/2020		24.186.566
vakantiegeld			
% verhoging vakantiegeld in 2019 en 2020 (zonder aftopping) zodat in 2020 vakantiegeld 7,9% hoger is dan huidige bedrag	1/5/2019 en 1/5/2020	43.509.121	93.233.831
Reparatie beperking overlevingspensioen in geval van cumulatie met sociale uitkeringen (vanaf 1 juli 2019 linken aan de evolutie van het IGO-bedrag dat op dat moment verhoogd wordt met 1,2%)	1/07/2019	16.576	53.035
Forfaitaire lonen vervangen door minimumjaarrecht - te bestuderen in beheerscomité FPD wat concrete opties betreft, evenals eventuele bijkomende gelijkaardige maatregelen bij saldo			500.000
Totaal		131.102.778	323.684.979

Werkloosheid

WERKLOOSHEID	OPTIE B		
	datum van ingang	2019	2020
Verhoging minima en forfaits*			
Volledig werklozen			
Gezinshoofden (+3,5%)	1/07/2019	17.910.876	34.817.647
Alleenstaande (+2,4112%)	1/07/2019	7.129.224	13.721.823
Samenwonenden, exclusief BS (+2%)	1/07/2019	4.294.436	8.281.990
Bevoorrecht samenwonenden (+3,5%)	1/07/2019	107.813	209.166
Restcategorie (inclusief mantelzorgers) (+2,4112%)	1/07/2019	38.723	86.963
Tijdelijke werklozen (+3,5%)	1/07/2019	84.690	165.330
Werklozen met bedrijfsstoelag			
Gezinshoofden (+3,5%)	1/07/2019	22.527	38.895
Alleenstaande (+2,4112%)	1/07/2019	24.099	39.558
Samenwonenden (+2%)	1/07/2019	1.479	1.618
Jeugdvakantie (+2,4112%)	1/01/2020		3.017
Seniorvakantie (+2,4112%)	1/01/2020		347
Onthaalouders (+2,4112%)	1/07/2019	37.130	74.259
Na studies, volledig werklozen			
Gezinshoofden (+3,5%)	1/07/2019	3.457.622	6.785.330
Alleenstaande (+2,4112% in 2019 en bijkomend 0,8191% in 2020 (zodat in totaal 3,25% extra in 2020))	1/07/2019 en 1/1/2020	1.228.160	3.244.384
Samenwonenden (+2%)	1/07/2019	1.118.669	2.193.307
Bevoorrecht samenwonenden (+3,5%)	1/07/2019	21.774	42.691
Verhoging uitkering THV alleenstaande ouders voor zorg voor kind (+4,5%)	1/01/2020		444.092
Verhoging berekeningsplafonds			
Volledige werkloosheid + speciale categorie (+1,1%)	1/09/2019	2.702.282	8.106.845
SWT (inclusief halftijds SWT) (+1%)	1/09/2019	2.588.642	7.765.926
Tijdelijke werkloosheid (+1,1%)	1/09/2019	538.566	1.615.699
Seniorvakantie en jeugdvakantie (+1,1%)	1/01/2020		35.857
Optrekken minima samenwonende werklozen tot minimum code 39 in eerste periode	1/01/2020		140.842
Vereenvoudiging tijdelijke werkloosheid (minima voor alle gezinscategorieën optrekken tot minimum gezinshoofden)**	1/01/2020		2.266.427
Herstel oude IGU-regeling	1/01/2020		2.442.240
Totaal		41.306.713	92.524.255

*Door de forfaits in de laatste vergoedingsperiode, wordt de degressiviteit van de werkloosheidsuitkering in de voorgaande periodes afgevlakt. Vanuit de optiek hiermee geen nieuwe werkloosheidsvallen te creëren, stellen de Raden voor om het effect van die verhoging te neutraliseren door voor het berekenen van de degressiviteit uit te gaan van het voormalige niet-verhoogde forfait, behalve voor de minima van de samenwonenden.

** Overeenkomstig het akkoord in het beheerscomité van de RVA mag dit niet ten laste komen van het FSO. Om dit te bewerkstelligen wordt de tussenkomst van het FSO in de tijdelijke werkloosheid dienovereenkomstig verminderd.

Arbeidsongevallen

ARBEIDSONGEVALLEN	OPTIE B		
	datum van ingang	2019	2020
Minima en forfaits (+2,4112%)	1/07/2019	1.394.067	2.788.133
Plafonds (voor nieuwe gevallen) (+1,1%)*	1/01/2020		170.659
Recurrentie			
cohorte 2013, 6 jaar, exclusief minima (+2%)	1/09/2019	76.566	229.699
cohorte 2014, 5 jaar, exclusief minima (+2%)	1/09/2019	67.671	203.012
cohorte 2015, 5 jaar, exclusief minima (+2%)	1/01/2020		214.330
Renten en andere vergoedingen			
+0,7% in 2019 voor uitkeringen ingegaan voor 2010 en bijkomend 0,0993% in 2020 (zodat in totaal 0,8% extra in 2020)	1/08/2019 en 1/1/2020	587.888	1.612.492
Verlaging SZ bijdrage na pensionering tot 5,34%	1/10/2019	353.123	1.412.492
Totaal		2.479.314	6.630.818

*Aparte berekening door AO-verzekeraars en compensatie kost door vermindering van bijdrage gehandicapten

Beroepsziekten

BEROEPSZIEKTEN	OPTIE B		
	datum van ingang	2019	2020
Minima en forfaits (+2,4112%)	1/07/2019	1.792.088	3.537.003
Plafonds (voor nieuwe gevallen) (+1,1%)	1/01/2020		46.118
Recurrentie			
cohorte 2013, 6 jaar, exclusief minima (+2%)	1/09/2019	18.316	52.751
cohorte 2014, 5 jaar, exclusief minima (+2%)	1/09/2019	17.926	51.628
cohorte 2015, 5 jaar, exclusief minima (+2%)	1/01/2020		50.000
Renten en andere vergoedingen			
+0,7% in 2019 voor uitkeringen ingegaan voor 2010 en bijkomend 0,0993% in 2020 (zodat in totaal 0,8% extra in 2020)	1/08/2019 en 1/1/2020	138.104	363.649
Verlaging SZ bijdrage na pensionering tot 5,34%	1/10/2019	438.292	1.735.636
Totaal		2.404.726	5.836.784

Totaal

TOTAAL VAN DE TAKKEN	2019	2020
Totale besteding (optie B)	230.332.391	562.593.537
Totale enveloppe (optie B)	230.300.000	562.600.000
Overschot enveloppe (optie B)	-32.391	6.463

3.1.2 Zelfstandigen

PENSIOENEN	Ingangsdatum	Scenario B	
		2019	2020
Verhoging minima			
- volledige loopbaan (+1%)	1/07/2019	5.160.000	10.420.000
- onvolledige loopbaan (+2,4112%)	1/07/2019	26.075.584	52.748.427
Proportionele pensioenen*			
- ingegaan vóór 2010 (+0,785%)	1/08/2019	960.884	2.167.434
Recurrentie*			
- van de cohorte 2014, 5 jaar, excl. minima (+2%)	1/09/2019	291.556	898.402
- van de cohorte 2015, 5 jaar, excl. minima (+2%)	1/01/2020		1.118.217
Forfaitair pensioen (+2,4112%)	1/07/2019	16.748	59.453
Cumul overlevingspensioen-uitkering			
- verhoging plafond	1/07/2019	2.628	8.408
Hervorming correctiecoëfficiënt	1/01/2020	-	5.999.983
Subtotaal		32.507.401	73.420.324
ZIEKTE- EN INVALIDITEIT			
Verhoging minima (forfaits)			
<i>Primaire AO</i>			
- met gezinslast (+ 1%)	1/07/2019	180.570	365.154
- alleenstaande (+1%)	1/07/2019	118.292	239.266
- samenwonende (+ 2,4112%)	1/07/2019	527.083	1.067.966
<i>Invaliditeit - Met stopzetting</i>			
- met gezinslast (+ 1%)	1/07/2019	474.729	966.668
- alleenstaande (+1%)	1/07/2019	388.707	794.010
-samenwonende (+2,4112%)	1/07/2019	1.390.367	2.855.126
<i>Invaliditeit - Zonder stopzetting</i>			
- met gezinslast (+ 1%)	1/07/2019	178.343	363.284
- alleenstaande (+1%)	1/07/2019	111.113	226.938
- samenwonende (+ 2,4112%)	1/07/2019	395.920	812.796
Hulp van Derden (+5%)	1/08/2019	210.713	516.875
Inhaalpremie			
- +8,25 EUR	1/05/2019	194.613	-
- +46,55 EUR	1/05/2020	-	1.316.792
Ouderschap			
- Moederschapsuitkering (+1%)	1/07/2019	181.371	372.336
- Adoptie-uitkering (+1%)	1/07/2019	552	1.130
- Pleegouderverlof (+1%)	1/07/2019	5.805	11.609
Subtotaal		4.358.176	9.909.951
OVERBRUGGINGSRECHT			
- Forfait (+1%)	1/7/2019	25.576	51.152
Subtotaal	1/7/2019	25.576	51.152
MANTELZORG			
- Forfait (+1%)	1/07/2019	8.788	17.576
Subtotaal	1/07/2019	8.788	17.576
TOTALE BESTEDING		36.899.941	83.399.004
TOTALE ENVELOPPE		36.900.000	83.400.000
OVERSCHOT ENVELOPPE		59	996

*exclusief minima

3.1.3 Bijstand

Kostprijs (in miljoen euro)

	datum van ingang	2019	2020
Leefloon en equivalent leefloon			
- voor categorie 1 en 2: +2% op 1 juli 2019 en bijkomend +1,225% op 1 januari 2020			
zodat in totaal +3,25% in 2020	1/07/2019 en 1/1/2020	8,1	33,2
- voor categorie 3: +1,25% op 1 januari 2020			
IVT			
- voor categorie 1 en 2: +2% op 1 juli 2019 en bijkomend +1,225% op 1 januari 2020			
zodat in totaal +3,25% in 2020	1/07/2019 en 1/1/2020	6,6	29,3
- voor categorie 3: +1,25% op 1 januari 2020			
IGO en GIB (+0,3% in 2019 en bijkomend 0,8973% zodat in totaal +1,2% in 2020)	1/07/2019 en 1/1/2020	2,0	16,0
Totale besteding		16,7	78,4
Totale enveloppe (optie B)		16,3	78,4
Overschot enveloppe (optie B)		-0,4	0,0

*Verificatie door federaal Planbureau

3.2 Bijlage 2 : Rapport federaal Planbureau

Welvaartsenveloppes 2019-2020 in de sociale zekerheids- en bijstandsregelingen

Studie op vraag van de Gemengde Commissie Welvaartsvastheid

Enveloppes bien-être 2019-2020 dans les régimes de sécurité sociale et d'assistance sociale

Etude à la demande de la Commission mixte liaison au bien-être

Oktober - Octobre 2018

Greet De Vil, Raphaël Desmet, Nicole Fasquelle, Guy Van Camp, Saskia Weemaes

Federaal Planbureau

Het Federaal Planbureau (FPB) is een instelling van openbaar nut.

Het FPB voert beleidsrelevant onderzoek uit op economisch, sociaal-economisch vlak en op het vlak van leefmilieu. Hiertoe verzamelt en analyseert het FPB gegevens, onderzoekt het aanneembare toekomstscenario's, identificeert het alternatieven, beoordeelt het de gevolgen van beleidsbeslissingen en formuleert het voorstellen.

Het stelt zijn wetenschappelijke expertise onder meer ter beschikking van de regering, het Parlement, de sociale gesprekspartners, nationale en internationale instellingen. Het FPB zorgt voor een ruime verspreiding van zijn werkzaamheden. De resultaten van zijn onderzoek worden ter kennis gebracht van de gemeenschap en dragen zo bij tot het democratisch debat.

Het Federaal Planbureau is EMAS en Ecodynamische Onderneming (drie sterren) gecertificeerd voor zijn milieubeheer.

url: <http://www.plan.be>

e-mail: contact@plan.be

Overname wordt toegestaan, behalve voor handelsdoeleinden, mits bronvermelding.

Verantwoordelijke uitgever: Philippe Donnay

Le Bureau fédéral du Plan

Le Bureau fédéral du Plan (BFP) est un organisme d'intérêt public.

Le BFP réalise des études sur les questions de politique économique, socio-économique et environnementale. À cette fin, le BFP rassemble et analyse des données, explore les évolutions plausibles, identifie des alternatives, évalue les conséquences des politiques et formule des propositions.

Son expertise scientifique est mise à la disposition du gouvernement, du parlement, des interlocuteurs sociaux, ainsi que des institutions nationales et internationales. Le BFP assure à ses travaux une large diffusion. Les résultats de ses recherches sont portés à la connaissance de la collectivité et contribuent au débat démocratique.

Le Bureau fédéral du Plan est certifié EMAS et Entreprise Écodynamique (trois étoiles) pour sa gestion environnementale.

url : <http://www.plan.be>

e-mail : contact@plan.be

Reproduction autorisée, sauf à des fins commerciales, moyennant mention de la source.

Éditeur responsable : Philippe Donnay

Federaal Planbureau
Kunstlaan 47-49, 1000 Brussel
tel.: +32-2-5077311
fax: +32-2-5077373
e-mail: contact@plan.be
<http://www.plan.be>

Bureau fédéral du Plan
Avenue des Arts 47-49, 1000 Bruxelles
tél. : +32-2-5077311
fax : +32-2-5077373
e-mail : contact@plan.be
<http://www.plan.be>

Enveloppes bien-être 2019-2020 dans les régimes de sécurité sociale et d'assistance sociale

Welvaartsenveloppes 2019-2020 in de sociale zekerheids- en bijstandsregelingen

Oktober - Octobre 2018

Greet De Vil, Raphaël Desmet, Nicole Fasquelle, Guy Van Camp, Saskia Weemaes

Inhoudstafel - Table des matières

Inleiding	1
1. Bruto welvaartsenveloppe 2019-2020	2
1.2. Bruto enveloppe 2019-2020 in de werknemersregeling	3
1.2.1. Globaal	3
1.2.2. Naar tak Pensioenen	3
1.2.3. Naar tak ZIV-uitkeringen	4
1.2.4. Naar tak werkloosheid	5
1.2.5. Naar tak arbeidsongevallen	5
1.2.6. Naar tak beroepsziekten	5
1.3. Bruto enveloppe 2019-2020 in de zelfstandigenregeling	6
1.3.1. Globaal	6
1.3.2. Naar tak pensioenen	6
1.3.3. Naar tak ZIV-uitkeringen	6
1.3.4. Naar tak RSVZ-Overbruggingsrecht	6
1.4. Bruto enveloppe 2019-2020 in de bijstandsregeling	7
2. Meerkosten of marges in 2019-2020 van maatregelen in het kader van de welvaartsenveloppes 2017-2018	8
2.1. In de werknemersregeling	10
2.1.1. Globaal	10
2.1.2. Naar tak pensioenen	11
2.1.3. Naar tak ZIV-uitkeringen	12
2.1.4. Naar tak werkloosheid	15
2.1.5. Naar tak arbeidsongevallen	16
2.1.6. Naar tak beroepsziekten	16
2.2. In de zelfstandigenregeling	17
2.2.1. Globaal	17
2.2.3. Naar tak pensioenen	18
2.2.4. Naar tak ZIV-uitkeringen	19
2.2.5. Naar tak RSVZ-Overbruggingsrecht	20
2.3. In de bijstandsregeling	21

Inleiding

De wet van 23 december 2005 met betrekking tot het Generatiepact¹ installeert een structureel mechanisme van welvaartsbinding van uitkeringen in de werknemers-, zelfstandigen- en bijstandsregeling². De wet voorziet een procedure in drie stappen. In een eerste fase wordt tweejaarlijks de grootte van de “beschikbare” welvaartsenveloppe per regeling berekend. In een tweede fase wordt door de gemengde commissie welvaartsvastheid een advies opgesteld met betrekking tot de invulling van de beschikbare enveloppen. Concreet gaat het om voorstellen van aanpassingen van uitkeringen, berekeningsplafonds of inkomensdrempels waarbij rekening gehouden wordt met ontwikkelingen inzake economische groei, werkgelegenheidsgraad, duurzaam financieel evenwicht in sociale zekerheid en bijstand, vergrijzing, inactiviteitsvallen, ... Vanaf de enveloppe 2011-2012 dient het advies ook rekening te houden met de eventuele meerkosten of marges (minderkosten) veroorzaakt door de beslissingen met betrekking tot de voorgaande tweejaarlijkse periode. Bovendien heeft de Programmawet van 29 december 2014 de kinderbijslagen uit de berekeningsbasis van de welvaartsenveloppe gehaald, zowel bij de werknemers- als bij de zelfstandigenregeling. In een derde fase beslist de regering over de concrete maatregelen. Indien zij hierbij afwijkt van het advies van de sociale partners, dient dat uitdrukkelijk gemotiveerd te worden.

Op vraag van de gemengde commissie welvaartsvastheid (CRB/NAR) heeft het FPB berekeningen uitgevoerd in het kader van de welvaartsenveloppes 2019-2020, samengevat in dit rapport. In een eerste deel wordt de door het FPB geraamde bruto enveloppe 2019-2020 in de werknemers-, zelfstandigen- en bijstandsregeling voorgesteld. Dit is de welvaartsenveloppe die gebaseerd is op de parameters zoals voorzien in het Generatiepact, zonder rekening te houden met eventuele meerkosten of marges veroorzaakt door maatregelen in het kader van de voorgaande tweejaarlijkse enveloppe. Deze enveloppe houdt ook geen rekening met het bedrag van 80 miljoen dat bij de begrotingsopmaak 2018 door de regering voorafgenomen werd uit de welvaartsenveloppe 2019 in het kader van de strijd tegen armoede. Vervolgens berekende het FPB de marges of meerkosten in 2019-2020 van de genomen maatregelen in 2017-2018 in het kader van de welvaartsenveloppes 2017-2018. Deze resultaten zijn opgenomen in deel 2.

¹ Artikel 5 en 6, artikel 72 en 73.

² Hoofdstuk IV van de programmawet van 27 december 2006 voegt artikel 73bis en 73ter toe aan de wet op het Generatiepact waardoor ook de bijstandsregelingen opgenomen worden.

1. Bruto welvaartsenveloppe 2019-2020

De bruto enveloppe³ wordt berekend op basis van de wettelijke parameters voorzien in de wet op het Generatiepact. De wet voorziet dat de enveloppe in de werknemers- en in de zelfstandigenregeling minimaal⁴ moet overeenstemmen met de geraamde uitgaven van:

- een jaarlijkse welvaartsaanpassing van 1% voor minima en forfaitaire uitkeringen;
- een jaarlijkse verhoging met 1,25% van de grenzen die in aanmerking worden genomen voor de berekening van de inkomensvervangende uitkeringen en, in de pensioenregeling van werknemers, van het minimumrecht per loopbaanjaar;
- een jaarlijkse welvaartsaanpassing met 0,5% voor alle inkomensvervangende sociale uitkeringen, met uitzondering van de forfaitaire uitkeringen.

Voor de bijstand dient de enveloppe minimaal overeen te stemmen met de som van de geraamde uitgaven van een jaarlijkse welvaartsaanpassing van 1% van het leefloon, het equivalent leefloon, de inkomensvervangende tegemoetkoming aan personen met een handicap (IVT), de inkomensgarantie voor ouderen (IGO) en het gewaarborgd inkomen voor bejaarden (GIB).

De bruto enveloppes voor de tweejaarlijkse periode 2019-2020 worden geraamd op basis van de Economische Vooruitzichten van het Federaal Planbureau (versie van juni 2018) en waar mogelijk werden actualisaties doorgevoerd aan de hand van nieuwe informatie van de administraties. Hierna worden de verschillende enveloppes per regeling voorgesteld en onderverdeeld naar tak binnen elke regeling (bedragen in miljoen euro aan de index 105,1 (basis 2013=100); dit is de spilindex van toepassing op de sociale uitkeringen vanaf september 2018).

³ De term “bruto” wijst op het feit dat er geen rekening is gehouden met eventuele meerkosten of marges die kunnen ontstaan door beslissingen in het kader van de voorgaande tweejaarlijkse enveloppe (zie deel 2). Evenzo werd er geen rekening gehouden met het bedrag van 80 miljoen euro dat door de regering voorafgenomen wordt uit de welvaartsenveloppe 2019 in het kader van de strijd tegen armoede.

⁴ Merk op dat de regering kan afwijken van het gezamenlijk advies van de CRB en de NAR betreffende de verdeling en de omvang van de financiële middelen bepaald overeenkomstig de wet op het generatiepact, mits uitdrukkelijke motivatie.

1.2. Bruto enveloppe 2019-2020 in de werknemersregeling

1.2.1. Globaal

Tabel 1 Raming van de bruto enveloppe 2019-2020 in de werknemersregeling
In miljoen euro, aan index 105,1 (basis 2013=100)

	2019	2020	2019	2020
	MET VAKANTIEGELD IN TAK PENSIOENEN		ZONDER VAKANTIEGELD IN TAK PENSIOENEN	
Pensioenen	161,5	328,8	155,2	315,9
ZIV-uitkeringen	66,4	132,8	66,4	132,8
Werkloosheid	50,8	95,9	50,8	95,9
Beroepsziekten	1,9	3,8	1,9	3,8
Arbeidsongevallen	2,9	5,6	2,9	5,6
Totale bruto enveloppe 2019-2020	283,5	566,9	277,2	554,0

In bovenstaande tabel worden er twee versies van de enveloppe in de werknemersregeling voorgesteld. Enerzijds een bruto enveloppe die rekening houdt met een verhoging van het vakantiegeld voor gepensioneerden conform de verhoging van de niet-minima, namelijk met 0,5%. Anderzijds een enveloppe die geen rekening houdt met de uitgaven voor het vakantiegeld.

1.2.2. Naar tak Pensioenen

Tabel 2 Pensioenen
In miljoen euro, aan index 105,1 (basis 2013=100)

	2019	2020	2019	2020
	MET VAKANTIEGELD IN TAK PENSIOENEN*		ZONDER VAKANTIEGELD IN TAK PENSIOENEN	
Minima en forfaitaire bedragen 1% op 1.1.2019 en 1.1.2020	51,1	104,3	51,1	104,3
Minimumrecht per loopbaanjaar 1,25% op 1.1.2019 en 1.1.2020	0,7	2,9	0,7	2,9
Plafond 1,25% op 1.1.2019 en 1.1.2020	0,0	0,1	0,0	0,1
Welvaartsaanpassing voor overige uitkeringen 0,5% op 1.1.2019 en 1.1.2020	109,7	221,5	103,4	208,6
Totale bruto enveloppe 2019-2020	161,5	328,8	155,2	315,9

* De uitgaven voor vakantiegeld worden verhoogd zoals de verhoging van de niet-minima, namelijk met 0,5%

Bovenstaande tabel geeft de opsplitsing naar parameter van de bruto enveloppe 2019-2020 in de tak pensioenen. Opnieuw worden er twee versies van de enveloppe voorgesteld: enerzijds met vakantiegeld en anderzijds zonder vakantiegeld. Het vakantiegeld wordt verhoogd met 0,5% conform de "welvaartsaanpassing voor overige uitkeringen" en is in deze lijn van bovenstaande tabel terug te vinden.

1.2.3. Naar tak ZIV-uitkeringen

Tabel 3 TOTAAL ZIV-UITKERINGEN
In miljoen euro, aan index 105,1 (basis 2013=100)

	2019	2020
Minima en forfaitaire bedragen 1% op 1.1.2019 en 1.1.2020	43,4	91,1
Plafond 1,25% op 1.1.2019 en 1.1.2020	2,5	6,7
Welvaartsaanpassing voor overige uitkeringen 0,5% op 1.1.2019 en 1.1.2020	20,4	35,1
Totale bruto enveloppe 2019-2020	66,4	132,8

Onderstaande tabellen splitst de enveloppe voor ZIV-uitkeringen op tussen primaire arbeidsongeschiktheid, moederschapsrust en invaliditeit.

Tabel 4 ZIV-uitkeringen: deel primaire ongeschiktheid
In miljoen euro, aan index 105,1 (basis 2013=100)

	2019	2020
Minima en forfaitaire bedragen 1% op 1.1.2019 en 1.1.2020	1,6	3,4
Plafond 1,25% op 1.1.2019 en 1.1.2020	1,6	4,2
Welvaartsaanpassing voor overige uitkeringen 0,5% op 1.1.2019 en 1.1.2020	7,8	10,9
Totale bruto enveloppe 2019-2020	11,1	18,4

Tabel 5 ZIV-uitkeringen: deel moederschapsrust
In miljoen euro, aan index 105,1 (basis 2013=100)

	2019	2020
Minima en forfaitaire bedragen 1% op 1.1.2019 en 1.1.2020		
Plafond 1,25% op 1.1.2019 en 1.1.2020	0,5	1,2
Welvaartsaanpassing voor overige uitkeringen 0,5% op 1.1.2019 en 1.1.2020	3	4
Totale bruto enveloppe 2019-2020	3,5	5,2

Tabel 6 ZIV-uitkeringen: deel invaliditeit
In miljoen euro, aan index 105,1 (basis 2013=100)

	2019	2020
Minima en forfaitaire bedragen 1% op 1.1.2019 en 1.1.2020	41,8	87,7
Plafond 1,25% op 1.1.2019 en 1.1.2020	0,4	1,3
Welvaartsaanpassing voor overige uitkeringen 0,5% op 1.1.2019 en 1.1.2020	9,6	20,2
Totale bruto enveloppe 2019-2020	51,8	109,2

1.2.4. Naar tak werkloosheid

Tabel 7 Werkloosheid
In miljoen euro, aan index 105,1 (basis 2013=100)

	2019	2020
Minima en forfaitaire bedragen 1% op 1.1.2019 en 1.1.2020	31,6	60,8
Plafond 1,25% op 1.1.2019 en 1.1.2020	3,4	9,2
Welvaartsaanpassing voor overige uitkeringen 0,5% op 1.1.2019 en 1.1.2020	15,7	25,9
Totale bruto enveloppe 2019-2020	50,8	95,9

1.2.5. Naar tak arbeidsongevallen

Tabel 8 Arbeidsongevallen
In miljoen euro, aan index 105,1 (basis 2013=100)

	2019	2020
Minima en forfaitaire bedragen 1% op 1.1.2019 en 1.1.2020	1,3	2,6
Plafond 1,25% op 1.1.2019 en 1.1.2020	0,1	0,2
Welvaartsaanpassing voor overige uitkeringen 0,5% op 1.1.2019 en 1.1.2020	1,4	2,8
Totale bruto enveloppe 2019-2020	2,9	5,6

Sinds 2012 zijn de welvaartsaanpassingen voor de vergoedingen ten laste van het Fonds voor Arbeidsongevallen, ook deze voor de uitkeringen die betaald worden door de verzekeringsmaatschappijen. Daarom wordt voortaan geen opdeling meer gemaakt tussen het FAO en de verzekeringsmaatschappijen. De verhoging van het plafond daarentegen is wel ten laste van de verzekeraars. Aangezien zij bij de toekenning van een verhoging van het plafond reserves dienen aan te leggen, dient de berekening voor de verzekeraars gemaakt te worden in kapitalisatie, terwijl de enveloppe berekend wordt in repartitie. De methode voor deze omzetting naar repartitie werd een aantal jaren geleden vastgelegd in samenspraak met de verzekeraars. Gezien nog onvoldoende gegevens binnen zijn bij Assuralia werd in samenspraak met hen een voorlopige raming gemaakt.

1.2.6. Naar tak beroepsziekten

Tabel 9 Beroepsziekten
In miljoen euro, aan index 105,1 (basis 2013=100)

	2019	2020
Minima en forfaitaire bedragen 1% op 1.1.2019 en 1.1.2020	1,4	2,9
Plafond 1,25% op 1.1.2019 en 1.1.2020	0,1	0,2
Welvaartsaanpassing voor overige uitkeringen 0,5% op 1.1.2019 en 1.1.2020	0,4	0,7
Totale bruto enveloppe 2019-2020	1,9	3,8

1.3. Bruto enveloppe 2019-2020 in de zelfstandigenregeling

1.3.1. Globaal

Tabel 10 Raming van de bruto enveloppe 2019-2020 in de zelfstandigenregeling
In miljoen euro, aan index 105,1 (basis 2013=100)

	2019	2020
Pensioenen	35,5	71,9
ZIV-uitkeringen	5,2	10,8
Overbruggingsrecht	0,1	0,1
Totale bruto enveloppe 2019-2020	40,8	82,8

1.3.2. Naar tak pensioenen

Tabel 11 Pensioenen
In miljoen euro, aan index 105,1 (basis 2013=100)

	2019	2020
Minima en forfaitaire bedragen 1% op 1.1.2019 en 1.1.2020	32,1	65,6
Plafond 1,25% op 1.1.2019 en 1.1.2020	0,0	0,0
Welvaartsaanpassing voor overige uitkeringen 0,5% op 1.1.2019 en 1.1.2020	3,4	6,3
Totale bruto enveloppe 2019-2020	35,5	71,9

1.3.3. Naar tak ZIV-uitkeringen

Tabel 12 ZIV-uitkeringen
In miljoen euro, aan index 105,1 (basis 2013=100)

	2019	2020
Minima en forfaitaire bedragen 1% op 1.1.2019 en 1.1.2020		
Primaire arbeidsongeschiktheid	1,0	2,1
Invaliditeit	3,8	7,9
Moederschapsrust	0,4	0,8
Totale bruto enveloppe 2019-2020	5,2	10,8

1.3.4. Naar tak RSVZ-Overbruggingsrecht

Tabel 13 RSVZ-Overbruggingsrecht
In miljoen euro, aan index 105,1 (basis 2013=100)

	2019	2020
Minima en forfaitaire bedragen 1% op 1.1.2019 en 1.1.2020	0,1	0,1
Totale bruto enveloppe 2019-2020	0,1	0,1

1.4. Bruto enveloppe 2019-2020 in de bijstandsregeling

Tabel 14 Raming van de bruto enveloppe 2019-2020 in de bijstandsregeling
In miljoen euro, aan index 105,1 (basis 2013=100)

	2019	2020
Leefloon en equivalent leefloon*	13,5	27,1
Inkomensvervangende tegemoetkoming aan personen met een handicap (IVT)	12,9	25,9
Inkomensgarantie voor ouderen (IGO) en Gewaarborgd inkomen voor bejaarden (GIB)	13,3	26,7
Totale bruto enveloppe 2019-2020	39,7	79,7

*Het leefloon is in de enveloppeberekening opgenomen voor het gedeelte van de toelage van de federale overheid aan de OCMW's. Hierbij wordt uitgegaan van een staatsaandeel in de kosten van het leefloon van 75% (rekening houdend met de verhoging van de staatstoelage met 5% vanaf 01-07-2014).

De bijstandsuitkering vormt vaak een aanvulling op andere inkomens (uit arbeid, sociale uitkeringen, inkomen van de partner,...). Bij het bepalen van de hoogte van de bijstandsuitkering wordt rekening gehouden met (een gedeelte van) die inkomens. Bij de raming van de welvaartsenveloppe speelt de evolutie van deze bestaansmiddelen dan ook een belangrijke rol. Maar aangezien deze evolutie onzeker is, dienen hierover hypothesen gesteld te worden. De raming van de bruto enveloppe 2019-2020 zoals voorgesteld in tabel 14, veronderstelt geen groei van de bestaansmiddelen in 2019-2020 en kent dus aan alle bijstandsgerechtigden de waarde in euro toe van de verhoging van het baremabedrag met 1%⁵.

⁵ Zoals toegelicht in WP4-11 van het FPB ("Welvaartsbinding van sociale en bijstandsuitkeringen", Federaal Planbureau, WP4-11, maart 2011), kunnen andere hypothesen over bijvoorbeeld de evolutie van de bestaansmiddelen leiden tot divergerende welvaartsenveloppen. Het is echter essentieel dat dezelfde hypothesen worden gebruikt zowel voor de berekening van de beschikbare enveloppe als voor de raming van de financiële weerslag van de maatregelen effectief genomen in het kader van de enveloppe. Indien aan deze voorwaarde voldaan is, dan zullen verschillen in de raming van de beschikbare enveloppe en in de raming van de kosten van de maatregelen genomen in het kader van de enveloppe van dezelfde grootteorde zijn (ex ante), en dit ongeacht de evolutie van de bestaansmiddelen (behalve wanneer de toekenning van de enveloppe gericht zou zijn op een categorie waarvan de evolutie van de bestaansmiddelen sterk zou afwijken van die van de andere categorieën). Indien het totale bedrag van de enveloppe herverdeeld kan worden over de verschillende bijstandsregelingen, is het ook aangewezen dat dezelfde methode gebruikt wordt voor de verschillende regelingen.

2. Meerkosten of marges in 2019-2020 van maatregelen in het kader van de welvaartsenveloppes 2017-2018

De wet op het Generatiepact stelt dat de beschikbare enveloppe rekening dient te houden met eventuele meerkosten of minderkosten (marge) van de maatregelen die genomen zijn in het kader van de vorige tweejaarlijkse enveloppe. In die zin kunnen de enveloppes 2019-2020 berekend in deel 1 beschouwd worden als bruto enveloppes.

Herwaarderingsmaatregelen brengen gerelateerde uitgaven over verschillende jaren met zich mee, dus ook na de tweejaarlijkse periode waarin de maatregelen genomen worden. In grote lijnen⁶ onderscheiden we enerzijds maatregelen waarvan de gerelateerde uitgaven een op termijn uitdovend karakter hebben en anderzijds maatregelen waarvan de uitgaven een permanent karakter hebben. Zo leidt de herwaardering van een niet-forfaitaire uitkering (bijvoorbeeld, een welvaartsaanpassing op 1 september 2017 van de pensioenen die 5 jaar geleden ingegaan zijn met 2%) tot tijdelijke kosten. De kosten dalen immers naarmate de generatie waarop de maatregel van toepassing is, uitsterft. Omgekeerd zal een herwaardering van een berekeningsparameter (zoals een plafond of een vervangingsratio) of van een forfaitaire of minimumuitkering permanente kosten veroorzaken in de mate dat de maatregel niet enkel betrekking heeft op huidige generatie(s) maar ook op toekomstige generaties gerechtigden. Verder kan het toewijzen van de enveloppe ten voordele van een bepaalde tak of een categorie gerechtigden waarvan het aantal gerechtigden een stijgende trend vertoont, eveneens leiden tot hogere kosten in de daaropvolgende jaren.

De bruto enveloppe voor welvaartsaanpassingen, berekend volgens de parameters van het generatiepact, heeft uiteraard een bepaalde meerjaarlijkse dynamiek, gegeven het relatieve gewicht van de verschillende parameters (1,25%; 1%; 0,5%) die de enveloppe bepaalt.

Binnen elke regeling (werknemers, zelfstandigen of bijstand) kan de toewijzing van de tweejaarlijkse enveloppe door de regering op voorstel van de sociale partners vrij gebeuren over takken (pensioenen, ZIV, werkloosheid...), types uitkeringen en categorieën van gerechtigden heen. Gegeven bovenvermelde verschillende uitgavenprofielen kunnen de meerjaarlijkse kosten van de beschikbare enveloppe (als totaal van de uitgaven per regeling op basis van de parameters 1,25; 1 en 0,5) verschillen van de meerjaarlijkse kosten van de genomen maatregelen in het kader van die enveloppe. Eenzelfde enveloppe, die op verschillende manieren tussen verschillende herwaarderingsprofielen wordt verdeeld, kan dus op langere termijn tot sterk uiteenlopende uitgavenprofielen leiden. Met andere woorden, de maatregelen genomen in het kader van de toewijzing van de enveloppe 2017-2018 kunnen in 2019-2020 tot kosten leiden die verschillen van de kosten die gegeneerd zouden zijn bij toepassing van de herwaarderingsprofielen volgens de berekeningsregels van de bruto enveloppe 2017-2018. Het verschil in 2019-2020 van enerzijds de kosten van de bruto enveloppe 2017-2018 en anderzijds de kosten van de genomen maatregelen in het kader van de enveloppe 2017-2018, geeft de meerkosten (-) of marge (+) van de beslissingen met betrekking tot de enveloppe 2017-2018 in 2019-2020.

⁶ Voor een uitgebreide analyse, zie "Avis relatif à l'enveloppe budgétaire 2009-2010 réservée aux adaptations au bien-être", Studiecommissie voor de Vergrijzing, Hoge Raad van Financiën, juli 2008.

Bij de berekening van de globale meerkosten of marges 2019-2020 per regeling (Tabel 15, Tabel 24 en Tabel 28) werd ook een lijn opgenomen die rekening houdt met de beslissing van de regering om de totale enveloppe bestemd voor welvaartsaanpassingen te verminderen met 161 miljoen euro in 2017 en in 2018. Deze door de regering vastgelegde gereduceerde bruto enveloppe werd voor dit rapport overgenomen uit het advies van de sociale partners van 21 maart 2017 (tabel 1.3)⁷ en omgezet in de prijsindices die in dit rapport worden gehanteerd. In de tabellen met de opsplitsing van de meerkosten of marges per tak binnen een regeling werd geen rekening gehouden met de vermindering van de globale enveloppe met 161 miljoen euro. Merk ten slotte op dat de maatregelen die niet in het advies van de sociale partners stonden, niet in rekening gebracht worden bij het bepalen van de meerkosten of de marges. De evolutie van hun uitgaven zijn wel terug te vinden in onderstaande tabellen onder de rubriek "andere regeringsmaatregelen".

Hierna wordt per regeling en per tak de meerkosten of marges voorgesteld. Alle bedragen zijn uitgedrukt in lopende prijzen tot 2019, nadien in constante prijzen van 2019 (index 105,1, basis 2013 = 100) en in miljoen euro.

⁷ Advies "Welvaartsvastheid 2017-2018" van de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, 21 maart 2017

2.1. In de werknemersregeling

2.1.1. Globaal

Tabel 15 Raming van de meerkosten of marges veroorzaakt door de maatregelen voor welvaartsvastheid genomen door de regering op advies van de sociale partners voor de periode 2017-2018 - WERKNEMERSREGELING
In miljoen euro

	2017	2018	2019	2020
Index (2013=100)	102,20	103,73	105,10	105,10
A. Regeringsmaatregelen die kaderen in de toewijzing van de enveloppe 2017-2018				
FPD Pensioenregeling voor werknemersregeling	72,2	217,0	222,5	225,8
ZIV-uitkeringen in de werknemersregeling	32,7	93,1	97,7	101,0
RVA Werkloosheidsuitkeringen, met bedrijfstoelage, tijdskrediet	25,7	73,6	71,2	67,6
FAO en VM Arbeidsongevallen	0,8	2,6	2,7	2,7
FBZ Beroepsziekten	0,9	2,9	2,9	2,8
Totaal toegewezen enveloppe 2017-2018	132,3	389,2	397,0	399,9
B. Bruto enveloppe 2017-2018 in de werknemersregeling				
<i>Onderverdeeld naar parameters voor het bepalen van de enveloppe</i>				
Verhoging loongrens en minimumrecht per loopbaanjaar met 1,25% op 1.1.2017 en 1.1.2018	8,3	23,6	31,7	38,1
Verhoging van forfaits en minima met 1% op 1.1.2017 en 1.1.2018	119,6	244,0	250,4	253,8
Verhoging andere uitkeringen met 0,5% op 1.1.2017 en 1.1.2018	133,6	258,2	239,9	227,8
Bruto enveloppe 2017-2018 in de werknemersregeling	261,5	525,9	522,2	519,7
Gereduceerde bruto enveloppe 2017-2018 in de werknemersregeling, zoals in advies sociale partners van 21 maart 2017, tabel 1.3	135,4	400,3	397,5	395,6
<i>Onderverdeeld naar tak in de werknemersregeling</i>				
FPD Pensioenregeling voor werknemersregeling	142,6	293,1	297,4	298,6
ZIV-uitkeringen in de werknemersregeling	58,3	117,8	113,4	114,5
RVA Werkloosheidsuitkeringen, met bedrijfstoelage, tijdskrediet	55,8	105,2	101,4	96,4
FAO en VM Arbeidsongevallen	2,9	5,9	6,2	6,5
FBZ Beroepsziekten	1,9	3,9	3,8	3,7
Bruto enveloppe 2017-2018 in de werknemersregeling	261,5	525,9	522,2	519,7
C. Marges (+) of meerkosten (-) na toewijzing enveloppe	129,2	136,7	125,2	119,8
Marges (+) of meerkosten (-) na toewijzing enveloppe, met gereduceerde bruto enveloppe	3,1	11,1	0,5	-4,3

Globaal leiden de genomen maatregelen in het kader van de gereduceerde welvaartsenveloppe 2017-2018 in de werknemersregeling tot een marge van 0,5 miljoen euro in 2019 en een meerkost van 4,3 miljoen euro in 2020.

2.1.2. Naar tak pensioenen

Tabel 16 Pensioenen
In miljoen euro

	2017	2018	2019	2020
Index (2013 = 100)	102,20	103,73	105,10	105,10
Toewijzing enveloppe 2017-2018				
Verhoging pensioenen ingegaan tussen 1995-2004 (excl minima) met 1% op 01.09.2017	18,0	53,6	51,2	48,0
Verhoging gewaarborgd minimumpensioen volledige loopbaan met 1% op 01.09.2017	8,5	26,8	27,9	28,6
Verhoging gewaarborgd minimumpensioen onvolledige loopbaan met 1,7% op 01.09.2017	11,8	36,9	38,4	39,5
Verhoging minimumrecht per loopbaanjaar met 1,7% op 01.01.2018	0,0	1,1	3,1	5,3
Verhoging vakantiegeld met 2,25% op 01.05.2017 en met 2,25% op 01.05.2018	25,9	53,6	55,6	57,1
Verhoging plafond minimum jaarrecht +1,7% op 01.01.2018	0,0	0,5	1,5	2,6
Verhoging loonplafond met 1,7% op 01.01.2018	0,0	0,0	0,3	0,7
Verhoging alle uitkeringen ingegaan 5 jaar geleden (in 2012) met 2%, zonder minima op 01.09.2017	6,8	20,2	20,2	19,9
Verhoging alle uitkeringen ingegaan 5 jaar geleden (in 2013) met 2%, zonder minima op 01.01.2018	0,0	20,6	20,6	20,3
Wegwerken anomalie inkomensgrenzen overlevingspensioen bij cumul uitkeringen (art. 64 septies KB van 1967) op 01.09.2017	0,1	0,2	0,2	0,2
Wegwerken van 15% kloof tussen minimumoverlevingspensioen en minimumrustpensioen alleenstaande op 01.09.2017	1,1	3,3	3,3	3,3
Wegwerken anomalie forfaitair loon bij gelijkstelling (art. 24 bis KB van 1967) op 01.01.2018	0,0	0,1	0,2	0,3
Totaal toegewezen enveloppe 2017-2018	72,2	217,0	222,5	225,8
Bruto enveloppe 2017-2018				
Loongrens +1,25% op 1.1.2017 en 1.1.2018	0,0	0,1	0,3	0,7
Minimumrecht per loopbaanjaar +1,25% op 1.1.2017 en 1.1.2018	1,0	4,2	6,9	9,7
Minimumpensioen +1% op 1.1.2017 en 1.1.2018	46,1	95,8	99,6	102,4
0.5% welvaartsaanpassing voor overige uitkeringen op 1.1.2017 en 1.1.2018	95,5	192,9	190,6	185,8
Totaal bruto enveloppe 2017-2018	142,6	293,1	297,4	298,6
Marges (+) of meerkosten (-) na toewijzing enveloppe	70,4	76,0	74,9	72,8
Andere regeringsmaatregelen				
Verhoging gewaarborgd minimumpensioen bij volledige loopbaan met 0,7% op 01.01.2018		18,8	19,5	20,1

Merk op dat in de Algemene Toelichting van de Aanpassing van de Begrotingen van ontvangsten en uitgaven voor het begrotingsjaar 2018 van 27 april 2018 een extra maatregel werd opgenomen bij de sociale correcties die niet voorzien was in het advies van de Gemengde Commissie welvaartsvastheid. Het gaat over de verhoging van het minimumpensioen bij een volledige loopbaan met 0,7% vanaf 1 januari 2018. De maatregel werd opgenomen in de bovenstaande tabel onder "maatregel op voorstel

van de regering buiten enveloppe” maar niet in rekening gebracht bij de berekening van de marges of meerkosten.

2.1.3. Naar tak ZIV-uitkeringen

Tabel 17 TOTAAL ZIV-UITKERINGEN
In miljoen euro

	2017	2018	2019	2020
Index (2013 = 100)	102,20	103,73	105,10	105,10
Toewijzing enveloppe 2017-2018	32,7	93,1	97,7	101,0
Bruto enveloppe 2017-2018				
Loongrens +1,25% op 1.1.2017 en 1.1.2018	2,2	6,1	6,8	7,4
Minima en forfaits +1% op 1.1.2017 en 1.1.2018	36,8	78,4	82,6	85,7
0,5% welvaartsaanpassing voor overige uitkeringen op 1.1.2017 en 1.1.2018	19,3	33,3	24,0	21,3
Totaal bruto enveloppe 2017-2018	58,3	117,8	113,4	114,5
Marges (+) of meerkosten (-) na toewijzing enveloppe	25,6	24,8	15,7	13,5

Onderstaande tabellen splitst de berekening van de marges voor ZIV-uitkeringen op tussen primaire arbeidsongeschiktheid, moederschapsrust en invaliditeit.

Tabel 18 ZIV-uitkeringen: deel primaire arbeidsongeschiktheid
In miljoen euro

	2017	2018	2019	2020
Index (2013 = 100)	102,20	103,73	105,10	105,10
Toewijzing enveloppe 2017-2018				
Verhoging minima regelmatige werknemers +1,7% op 1/9/2017	3,5	10,9	11,0	10,9
Verhoging minima onregelmatige werknemers +0,9% op 1/9/2017	0,6	1,8	1,8	1,8
Hulp van derden +5% op 1/5/2017	0,9	1,4	1,4	1,4
Verhoging plafonds +0,8% op 1/1/2018		0,2	0,2	0,2
Totaal toegewezen enveloppe 2017-2018	4,9	14,22	14,4	14,3
Bruto enveloppe 2017-2018				
Loongrens +1,25% op 1.1.2017 en 1.1.2018	1,3	3,7	3,7	3,7
Minima en forfaits +1% op 1.1.2017 en 1.1.2018	1,9	4,2	4,3	4,2
0,5% welvaartsaanpassing voor overige uitkeringen op 1.1.2017 en 1.1.2018	7,1	10,2	2,7	0,0
Totaal bruto enveloppe 2017-2018	10,3	18,1	10,6	7,9
Marges (+) of meerkosten (-) na toewijzing enveloppe	5,3	3,8	-3,8	-6,4
Andere regeringsmaatregelen				
Verhoging minima regelmatige werknemers met gezinslast en alleenstaanden +0,7% 1/1/2018		2,8	2,9	2,9
Verhoging minima onregelmatige werknemers met gezinslast +3,4% 1/7/2018		0,9	1,9	1,9

Merk op dat ook bij de ZIV-uitkeringen extra maatregelen werden genomen die niet voorzien waren in het advies van de Gemengde Commissie welvaartsvastheid. Het gaat over de verhoging van de minima van regelmatige werknemers met gezinslast en alleenstaanden met 0,7% vanaf 1 januari 2018 en van de minima voor onregelmatige werknemers met gezinslast met 3,4% vanaf 1 juli 2018. Deze maatregelen werden opgenomen in de tabellen van primaire arbeidsongeschiktheid en van invaliditeit (cfr. Tabel 20), maar niet in rekening gebracht bij de berekening van de marges of meerkosten.

Tabel 19 ZIV-uitkeringen: deel moederschapsrust
In miljoen euro

	2017	2018	2019	2020
Index (2013 = 100)	102,20	103,73	105,10	105,10
Toewijzing enveloppe 2017-2018				
Verhoging plafond met 0,8% op 1/1/2018		0,1	0,1	0,1
Totaal toegewezen enveloppe 2017-2018		0,1	0,1	0,1
Bruto enveloppe 2017-2018				
Loongrens +1,25% op 1.1.2017 en 1.1.2018	0,4	0,9	0,9	0,9
0,5% welvaartsaanpassing voor overige uitkeringen op 1.1.2017 en 1.1.2018	3,0	3,8	0,9	0,0
Totaal bruto enveloppe 2017-2018	3,3	4,7	1,8	0,9
Marges (+) of meerkosten (-) na toewijzing enveloppe	3,3	4,6	1,7	0,8

Tabel 20 ZIV-uitkeringen: deel invaliditeit
In miljoen euro

	2017	2018	2019	2020
Index (2013 = 100)	102,20	103,73	105,10	105,10
Toewijzing enveloppe 2017-2018				
Verhoging minima regelmatige werknemers +1,7% op 1/9/2017	11,8	39,2	41,4	43,1
Verhoging minima onregelmatige werknemers +0,9% op 1/9/2017	1,9	6,3	6,7	6,9
Hulp van derden +5% op 1/5/2017	3,0	4,9	5,2	5,4
Verhoging plafonds +0,8% op 1/1/2018		0,9	0,9	1,0
Cohorte 2011, 6 jaar, exclusief minima +2% op 1/9/2017	0,9	2,6	2,7	2,8
Cohorte 2012, 6 jaar, exclusief minima +2% op 1/1/2018		2,9	3,1	3,3
Inhaalpremie +55 euro in mei 2017 en mei 2018 na 2 jaar AO voor personen met gezinslast op 1/5/2017	4,4	9,5	10,1	10,5
Inhaalpremie +26 euro in mei 2017 en mei 2018 na 2 jaar AO voor personen zonder gezinslast op 1/5/2017	5,7	12,4	13,1	13,7
Totaal toegewezen enveloppe 2017-2018	27,7	78,8	83,2	86,6
Bruto enveloppe 2017-2018				
Loongrens +1,25% op 1.1.2017 en 1.1.2018	0,5	1,6	2,2	2,8
Minima en forfaits +1% op 1.1.2017 en 1.1.2018	34,9	74,2	78,3	81,5
0,5% welvaartsaanpassing voor overige uitkeringen op 1.1.2017 en 1.1.2018	9,3	19,4	20,5	21,3
Totaal bruto enveloppe 2017-2018	44,7	95,1	101,0	105,6
Marges (+) of meerkosten (-) na toewijzing enveloppe	17,0	16,4	17,8	19,0
Andere regeringsmaatregelen				
Verhoging minima regelmatige werknemers met gezinslast en alleenstaanden +0,7% op 1/1/2018		10,2	10,8	11,2
Verhoging minima onregelmatige werknemers met gezinslast +3,4% 1/7/2018		3,2	6,9	7,2

2.1.4. Naar tak werkloosheid

Tabel 21 Werkloosheid
In miljoen euro

	2017	2018	2019	2020
Index (2013 = 100)	102,20	103,73	105,10	105,10
Toewijzing enveloppe 2017-2018				
Bedragen thematische verlopen op 1.6.2017*	0,3	1,5	2,0	2,0
Minima en forfaitaire bedragen op 1.9.2017	20,7	59,0	56,9	54,3
Plafond +0,8% voor de bestaande maxima en de nieuwe intredes in volledige en tijdelijke werkloosheid (+0,5% in SWT) op 1.9.2017	4,7	13,2	12,3	11,3
Totaal toegewezen enveloppe 2017-2018	25,7	73,6	71,2	67,6
Bruto enveloppe 2017-2018				
Loongrens +1,25% op 1.1.2017 en 1.1.2018	3,7	10,4	14,9	17,4
Minima en forfaits +1% op 1.1.2017 en 1.1.2018	33,9	64,1	62,5	60,0
0,5% welvaartsaanpassing voor overige uitkeringen op 1.1.2017 en 1.1.2018	18,2	30,7	23,9	19,1
Totaal bruto enveloppe 2017-2018	55,8	105,2	101,4	96,4
Marges (+) of meerkosten (-) na toewijzing enveloppe	30,1	31,6	30,2	28,9

*Mesure entrée en vigueur le 1er juin 2017 pour les congés thématiques dans le secteur privé et pour les nouvelles demandes (y compris les demandes de prolongations).

2.1.5. Naar tak arbeidsongevallen

Tabel 22 Arbeidsongevallen
In miljoen euro

	2017	2018	2019	2020
Index (2013 = 100)	102,20	103,73	105,10	105,10
Toewijzing enveloppe 2017-2018				
Minima en forfaits +1,7% op 01/09/2017	0,7	2,2	2,2	2,2
Cohorte 2006, 6 jaar +2% op 01/1/2018	0,1	0,3	0,3	0,3
Cohorte 2001, 6 jaar +2% op 01/09/2018	0,0	0,2	0,2	0,2
Totaal toegewezen enveloppe 2017-2018	0,8	2,6	2,7	2,7
Bruto enveloppe 2017-2018				
Loongrens +1,25% op 1.1.2017 en 1.1.2018	1,3	2,6	2,6	2,7
Minima en forfaits +1% op 1.1.2017 en 1.1.2018	1,4	2,9	3,0	3,0
0,5% welvaartsaanpassing voor overige uitkeringen op 1.1.2017 en 1.1.2018	0,2	0,4	0,6	0,8
Totaal bruto enveloppe 2017-2018	2,9	5,9	6,2	6,5
Marges (+) of meerkosten (-) na toewijzing enveloppe	2,1	3,3	3,5	3,8

2.1.6. Naar tak beroepsziekten

Tabel 23 Beroepsziekten
In miljoen euro

	2017	2018	2019	2020
Index (2013 = 100)	102,20	103,73	105,10	105,10
Toewijzing enveloppe 2017-2018				
Minima en forfaits +1,7% op 1/9/2017	0,9	2,6	2,5	2,5
Cohorte 2011, 6 jaar +2% op 1/9/2017	0,0	0,1	0,1	0,1
Cohorte 2012, 6 jaar +2% op 1/1/2018		0,1	0,0	0,1
Begravenisvergoeding berekenen aan jaar van overlijden ipv jaar waarin beroepsziekte is begonnen vanaf overlijden op 1/7/2017	0,0	0,2	0,2	0,2
Totaal toegewezen enveloppe 2017-2018	0,9	2,9	2,9	2,8
Bruto enveloppe 2017-2018				
Loongrens +1,25% op 1.1.2017 en 1.1.2018	0,1	0,2	0,2	0,2
Minima en forfaits +1% op 1.1.2017 en 1.1.2018	1,4	2,8	2,7	2,7
0,5% welvaartsaanpassing voor overige uitkeringen op 1.1.2017 en 1.1.2018	0,4	0,9	0,8	0,8
Totaal bruto enveloppe 2017-2018	1,9	3,9	3,8	3,7
Marges (+) of meerkosten (-) na toewijzing enveloppe	1,0	0,9	0,9	0,9

In de Algemene Toelichting van de Aanpassing van de Begrotingen van ontvangsten en uitgaven voor het begrotingsjaar 2018 van 27 april 2018 werden twee maatregelen uit het Advies van de Gemengde

Commissie Welvaartsvastheid niet weerhouden. Het betreft de verhoging van de plafonds met 0,8% en de verlaging van de sociale zekerheidsbijdrage na pensionering met 1,19 pp (25% van de kloof tussen 8,31% en 3,55%), beiden voorzien op 1 januari 2018. Beide maatregelen werden bijgevolg niet in Tabel 23 opgenomen.

2.2. In de zelfstandigenregeling

2.2.1. Globaal

Tabel 24 Raming van de meerkosten of marges veroorzaakt door de maatregelen voor welvaartsvastheid genomen door de regering op advies van de sociale partners voor de periode 2017-2018 - ZELFSTANDIGENREGELING
In miljoen euro

	2017	2018	2019	2020
Index (2013 = 100)	102,20	103,73	105,10	105,10
A. Regeringsmaatregelen die kaderen in de toewijzing van de enveloppe 2017-2018				
RSVZ Pensioenregeling voor zelfstandigen	14,9	53,5	54,3	54,7
ZIV-uitkeringen in de zelfstandigenregeling	2,8	9,1	9,1	9,3
RSVZ Overbruggingsrecht in de zelfstandigenregeling	0,1	0,2	0,2	0,2
Totaal toegewezen enveloppe 2017-2018	17,8	62,8	63,6	64,2
B. Bruto enveloppe 2017-2018 in de zelfstandigenregeling				
Onderverdeeld naar tak in de zelfstandigenregeling				
RSVZ Pensioenregeling voor zelfstandigen	30,1	61,6	62,6	63,2
ZIV-uitkeringen in de zelfstandigenregeling	4,6	9,8	10,3	10,8
RSVZ Overbruggingsrecht in de zelfstandigenregeling	0,1	0,1	0,1	0,1
Bruto enveloppe 2017-2018 in de zelfstandigenregeling	34,8	71,5	73,0	74,1
Gereduceerde bruto enveloppe 2017-2018 in de zelfstandigenregeling, zoals in advies sociale partners van 21 maart 2017, tabel 1.3	17,7	62,5	63,8	64,8
C. Marges (+) of meerkosten (-) na toewijzing enveloppe				
Marges (+) of meerkosten (-) na toewijzing enveloppe, met gereduceerde bruto enveloppe	17,0	8,7	9,4	9,9
Marges (+) of meerkosten (-) na toewijzing enveloppe, met gereduceerde bruto enveloppe	-0,1	-0,3	0,2	0,6

Globaal leiden in de zelfstandigenregeling de genomen maatregelen die kaderen in de gereduceerde welvaartsenveloppe 2017-2018 tot marges ten belope van 0,2 miljoen euro in 2019 en 0,6 miljoen euro in 2020.

2.2.3. Naar tak pensioenen

Tabel 25 Pensioenen
In miljoen euro

	2017	2018	2019	2020
Index (2013 = 100)	102,20	103,73	105,10	105,10
Toewijzing enveloppe 2017-2018				
Verhoging pensioenen ingegaan tussen 1995-2004 (excl minima) met 1% op 01.09.2017	0,6	1,8	1,7	1,6
Verhoging gewaarborgd minimumpensioen volledige loopbaan met 1% op 01.09.2017	2,9	8,9	9,0	9,1
Verhoging gewaarborgd minimumpensioen onvolledige loopbaan met 1,7% op 01.09.2017	10,3	31,7	32,3	32,7
Verhoging alle uitkeringen ingegaan 5 jaar geleden (in 2012) met 2%, zonder minima op 01.09.2017	0,3	1,3	1,3	1,3
Verhoging alle uitkeringen ingegaan 5 jaar geleden (in 2013) met 2%, zonder minima op 01.01.2018	0,0	1,1	1,1	1,1
Wegwerken anomalie inkomensgrenzen overlevingspensioen bij cumul uitkeringen (art. 64 septies KB van 1967) op 01.09.2017	0,0	0,0	0,0	0,0
Wegwerken van 15% kloof tussen minimumoverlevingspensioen en minimumrustpensioen alleenstaande op 01.09.2017	0,9	2,5	2,5	2,5
Welvaartspremie op 01.05.2018	0,0	6,2	6,4	6,4
Totaal toegewezen enveloppe 2017-2018	14,9	53,5	54,3	54,7
Bruto enveloppe 2017-2018				
Loongrens +1,25% op 1.1.2017 en 1.1.2018	0,0	0,0	0,0	0,1
Minima en forfaits +1% op 1.1.2017 en 1.1.2018	26,7	55,2	56,3	57,0
0,5% welvaartsaanpassing voor overige uitkeringen op 1.1.2017 en 1.1.2018	3,4	6,4	6,3	6,1
Totaal bruto enveloppe 2017-2018	30,1	61,6	62,6	63,2
Marges (+) of meerkosten (-) na toewijzing enveloppe	15,1	8,1	8,3	8,4
Andere regeringsmaatregelen				
Verhoging gewaarborgd minimumpensioen bij volledige loopbaan met 0,7% op 01.01.2018		10,4	10,6	10,7

Ook in de pensioenregeling voor zelfstandigen werd in 2018 een welvaartsaanpassing gegeven die niet voorgesteld werd in het advies van de Gemengde Welvaartscommissie. Deze maatregel is onderaan in Tabel 25 opgenomen en werd niet in rekening gebracht bij de berekening van de marges of meerkosten.

2.2.4. Naar tak ZIV-uitkeringen

Tabel 26 ZIV-uitkeringen
In miljoen euro

	2017	2018	2019	2020
Index (2013 = 100)	102,20	103,73	105,10	105,10
Toewijzing enveloppe 2017-2018				
Verhoging van de forfaits invaliditeit met 1,7% op 1/9/2017	0,5	1,7	1,8	1,9
Verhoging van de forfaits PAO met 1,7% op 1/9/2017	1,9	6,3	6,6	6,9
Verhoging met 1,7% van de uitkering voor moederschapsrust op 1/9/2017	0,2	0,6	0,2	0,0
Hulp van derden +5% op 1/10/2017	0,1	0,5	0,5	0,6
Totaal toegewezen enveloppe 2017-2018	2,8	9,1	9,1	9,3
Bruto enveloppe 2017-2018 (1% op 1.1.2017 en 1% op 1.1.2018)	4,6	9,8	10,3	10,8
Marges (+) of meerkosten (-) na toewijzing enveloppe	1,8	0,7	1,2	1,4
Andere regeringsmaatregelen				
Verhoging van de forfaits invaliditeit met gezinslast en zonder gezinslast met 0,7% op 1/1/2018		1,6	1,7	1,8
Verhoging van de forfaits primaire arbeidsongeschiktheid met gezinslast en zonder gezinslast met 0,7% op 1/1/2018		0,4	0,4	0,5
Totaal		2,0	2,1	2,3

Ook bij de ZIV-uitkeringen in de regeling van de zelfstandigen werden volgens de Algemene Toelichting van de Aanpassing van de Begrotingen van ontvangsten en uitgaven voor het begrotingsjaar 2018 van 27 april 2018 bijkomende maatregelen genomen. Deze maatregelen zijn onderaan Tabel 26 opgenomen. Zij werden niet in rekening gebracht bij de berekening van de marges of meerkosten.

2.2.5. Naar tak RSVZ-Overbruggingsrecht

Tabel 27 RSVZ-Overbruggingsrecht
In miljoen euro

	2017	2018	2019	2020
Index (2013 = 100)	102,20	103,73	105,10	105,10
Toewijzing enveloppe 2017-2018				
Verhoging met 1,7% van het overbruggingsrecht op 1.9.2017	0,1	0,2	0,2	0,2
Totaal toegewezen enveloppe 2017-2018	0,1	0,2	0,2	0,2
Bruto enveloppe 2017-2018 (+1% op 1.1.2017 en 1% op 1.1.2018)	0,1	0,1	0,1	0,1
Marges (+) of meerkosten (-) na toewijzing enveloppe	0,0	0,0	0,0	0,0

2.3. In de bijstandsregeling

Tabel 28 Raming van de meerkosten of marges veroorzaakt door de maatregelen voor welvaartsvastheid genomen door de Regering voor de periode 2017-2018- BIJSTANDSREGELING
In miljoen euro

	2017	2018	2019	2020
Index (2013 = 100)	102,20	103,73	105,10	105,10
A. Toewijzing enveloppe 2017-2018				
Leefloon en equivalent leefloon: +0,9% op 01-09-2017 ^a	3,7	11,7	11,6	11,5
Inkomensvervangende tegemoetkoming voor personen met een handicap (IVT): +2,9% op 01-09-2017	11,4	35,3	35,8	35,7
Inkomensgarantie voor ouderen (IGO) en Gewaarborgd inkomen voor Bejaarden (GIB): +0,9% op 01-09-2017	3,8	11,5	11,7	11,7
Totaal toegewezen enveloppe 2017-2018	18,9	58,6	59,1	58,9
B. Bruto enveloppe 2017-2018 in de bijstandsregeling (via toepassing wettelijke parameter voor bruto enveloppe, nl. verhoging met 1% op 01-01-2017 en op 01-01-2018)				
Leefloon en equivalent leefloon	12,3	26,2	26,0	25,6
IVT	11,8	24,4	24,7	24,6
IGO en GIB	12,6	25,7	26,0	26,0
Bruto enveloppe 2017-2018 in de bijstandsregeling	36,8	76,2	76,6	76,2
Gereduceerde bruto enveloppe 2017-2018 in de bijstandsregeling, zoals in advies sociale partners van 21 maart 2017, tabel 1.3	18,9	57,6	57,9	57,6
C. Marges (+) of meerkosten (-) van maatregelen genomen in 2017-2018				
Leefloon en equivalent leefloon	8,6	14,5	14,4	14,1
IVT	0,4	-11,0	-11,1	-11,1
IGO en GIB	8,9	14,1	14,3	14,3
Marges (+) of meerkosten (-) na toewijzing enveloppe	17,8	17,6	17,6	17,3
Marges (+) of meerkosten (-) na toewijzing enveloppe, met gereduceerde bruto enveloppe	0,0	-1,0	-1,2	-1,3
Andere regeringsmaatregelen				
<i>Leefloon en equivalent leefloon: +40 € per maand voor gezinshoofden op 01-07- 2018^{a,b}</i>		8,9	17,7	17,4
<i>IVT: +40 € per maand voor de gezinshoofden op 01-07-2018</i>		10,1	20,5	20,4
<i>IT: + 51,8€ per jaar voor alle categorieën op 01-07-2018</i>		4,3	8,6	8,6
<i>IGO: +8,8 € voor samenwonenden en +13,2 € voor alleenstaanden per maand op 01-07-2018</i>		7,7	15,7	15,7
Totaal		31,0	62,5	62,2

a Le coût des mesures a été calculé sur la base de la dotation en la matière du pouvoir fédéral aux CPAS.

b Le coût de l'augmentation de la dotation du pouvoir fédéral aux CPAS pour les frais de dossiers (+45 euros) n'est pas repris dans le tableau car il ne s'agit pas d'un relèvement des allocations sociales.

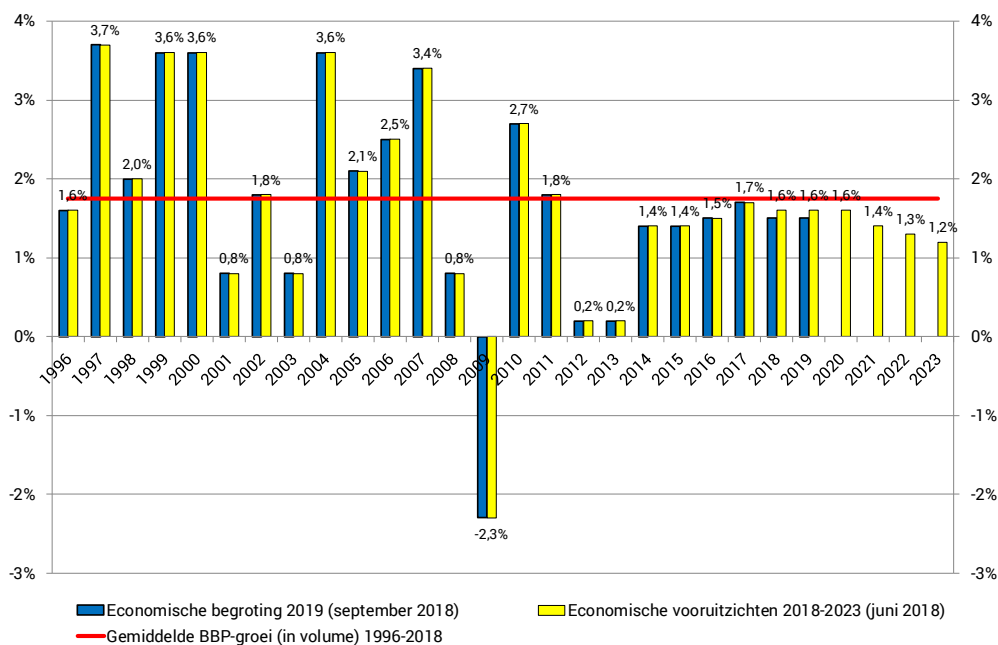
Globaal zouden de genomen maatregelen in het kader van gereduceerde welvaartsenveloppe 2017-2018 in de bijstandsregeling tot meerkosten leiden van 1,2 en 1,3 miljoen euro in respectievelijk 2019 en 2020.

Les mesures prises par le gouvernement lors du Conseil des ministres du 30 mars 2018 en matière de lutte contre la pauvreté, entrées en vigueur au 1er juillet 2018, n'entrent pas en ligne de compte dans le calcul des marges ou coûts supplémentaires. Le coût de l'augmentation de la dotation du pouvoir fédéral aux CPAS pour les frais de dossiers (+45 euros) n'est pas repris dans le tableau ci-dessus car il ne s'agit pas d'un relèvement des allocations sociales.

3.3 Bijlage 3: Contextfactoren

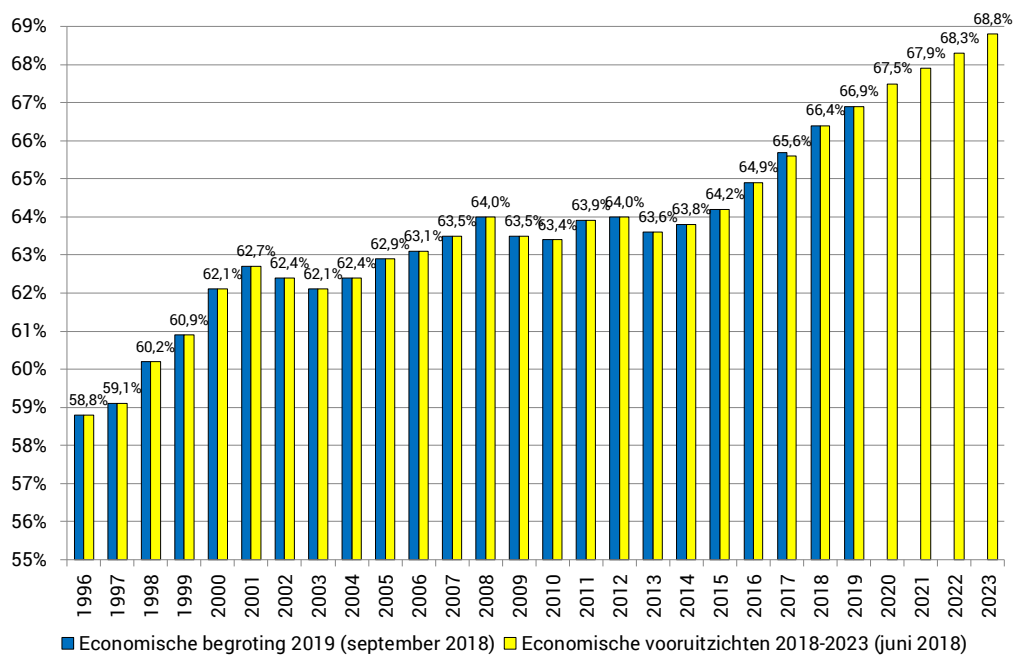
3.3.1 Economische groei

Grafiek 3-1: Evolutie van de BBP-groei (in volume) sinds 1996 en vooruitzichten tot 2023

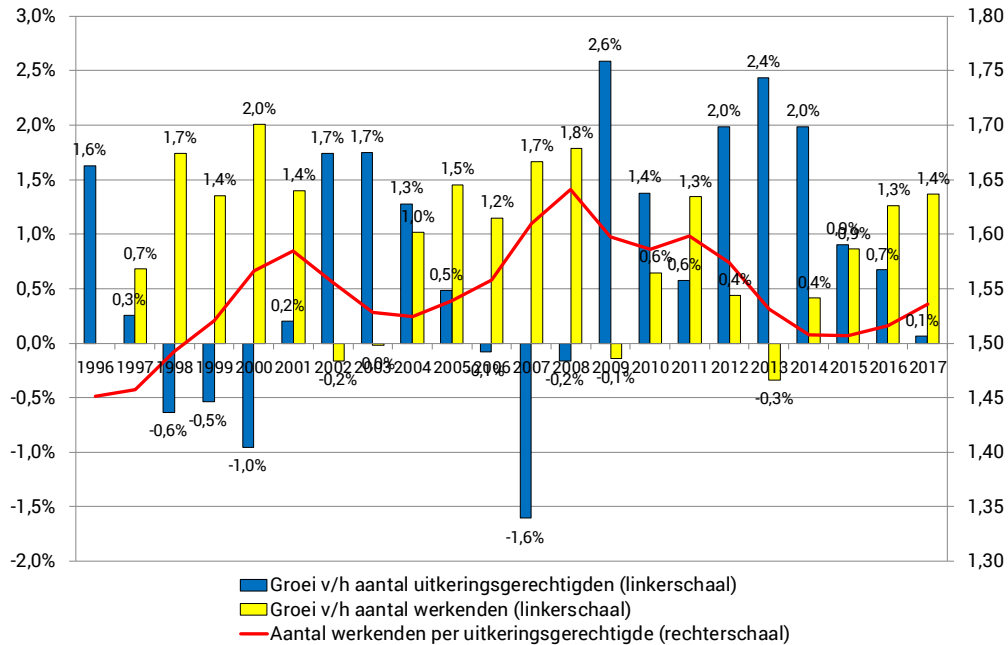
3.3.2 Werkgelegenheidsgraad

Grafiek 3-2: Evolutie van de werkgelegenheidsgraad sinds 1996 en vooruitzichten tot 2023

3.3.3 Verhouding tussen het aantal uitkeringsgerechtigden en het aantal werkenden

Grafiek 3-3: Evolutie van het aantal werkenden en gerechtigden op een inkomensvervangende uitkering (excl. Primaire arbeidsongeschiktheid) sinds 1996

Noot: Voor 2017 betreft het ramingen voor het aantal gepensioneerden en invaliden
Bron: Federaal Planbureau

MERK OP: Het aantal uitkeringsgerechtigden houdt geen rekening met de primaire arbeidsongeschikten aangezien er geen gegevens beschikbaar zijn op maandbasis voor het berekenen van een jaargemiddelde.

Tabel 3-1: Verhouding tussen het aantal uitkeringsgerechtigden en het aantal werkenden

1. UITKERINGSGERECHTIGDEN																					
1.a AANTAL																					
(gemiddeld op maandbasis, in duizendtallen)	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Werknemersregeling	2401,5	2385,0	2371,3	2348,2	2356,4	2405,2	2456,3	2494,3	2508,3	2507,2	2463,1	2457,8	2528,4	2565,9	2579,9	2632,7	2699,1	2753,9	2777,4	2794,2	2794,4
Pensioenen	1406,8	1414,1	1423,8	1425,2	1425,6	1434,2	1438,4	1443,1	1453,7	1459,8	1468,2	1488,0	1503,1	1518,3	1549,0	1585,8	1623,4	1662,5	1697,4	1733,0	1771,3
Invaliditeit	174,7	176,9	179,8	181,3	186,3	191,0	197,1	202,5	206,5	212,2	219,8	227,9	238,7	251,6	263,7	276,5	291,5	310,5	334,3	356,6	369,2
Werklozen (inclusief werkzoekende SWT'ers)	668,9	648,5	624,2	599,5	604,7	643,8	684,6	710,1	710,1	695,3	633,5	600,7	645,7	653,8	627,7	636,3	654,5	656,1	627,8	596,3	557,4
Niet-werkzoekende werklozen met bedrijfstoeslag	130,7	123,7	118,6	114,5	110,0	106,5	107,9	109,9	109,0	111,1	113,6	114,2	115,6	117,5	115,2	110,8	106,9	102,3	96,2	88,1	76,9
Volgtijds tijdskrediet/loopbaanonderbreking	20,3	21,8	24,9	27,7	29,9	29,7	28,4	28,6	29,0	28,8	28,1	27,0	25,4	24,7	24,3	23,3	22,8	22,6	21,7	20,2	19,6
Zelfstandigenregeling	320,1	319,3	318,5	315,9	313,1	310,8	307,1	304,5	304,1	302,8	301,8	302,5	303,5	305,0	307,5	312,1	317,5	322,7	326,9	331,0	332,9
Pensioenen	303,6	303,0	302,3	299,9	297,0	294,7	290,6	287,6	286,9	285,2	283,6	284,1	284,5	285,3	287,3	291,5	296,3	300,8	304,0	307,0	309,7
Invaliditeit	16,5	16,4	16,2	16,1	16,1	16,1	16,5	16,9	17,2	17,6	18,2	18,5	19,0	19,8	20,2	20,6	21,2	21,9	22,9	24,0	23,3
Totaal	2721,6	2704,4	2689,8	2664,2	2669,5	2716,0	2763,4	2798,8	2812,4	2810,1	2764,9	2760,3	2831,9	2870,9	2887,5	2944,8	3016,6	3076,6	3104,4	3125,2	3127,3
1.b GROEI																					
(in %)	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Werknemersregeling		-0,7%	-0,6%	-1,0%	0,3%	2,1%	2,1%	1,5%	0,6%	0,0%	-1,8%	-0,2%	2,9%	1,5%	0,5%	2,0%	2,5%	2,0%	0,9%	0,6%	0,0%
Pensioenen		0,5%	0,7%	0,1%	0,0%	0,6%	0,3%	0,3%	0,7%	0,4%	0,6%	1,3%	1,0%	1,0%	2,0%	2,4%	2,4%	2,4%	2,1%	2,1%	2,2%
Invaliditeit		1,3%	1,6%	0,9%	2,7%	2,5%	3,2%	2,8%	2,0%	2,8%	3,6%	3,7%	4,7%	5,4%	4,8%	4,9%	5,4%	6,5%	7,7%	6,7%	3,5%
Werklozen (inclusief werkzoekende SWT'ers)		-3,1%	-3,7%	-4,0%	0,9%	6,5%	6,3%	3,7%	0,0%	-2,1%	-8,9%	-5,2%	7,5%	1,3%	-4,0%	1,4%	2,9%	0,2%	-4,3%	-5,0%	-6,5%
Niet-werkzoekende werklozen met bedrijfstoeslag		-5,3%	-4,2%	-3,5%	-4,0%	-3,2%	1,3%	1,8%	-0,8%	1,9%	2,3%	0,5%	1,2%	1,7%	-2,0%	-3,8%	-3,5%	-4,3%	-6,0%	-8,4%	-12,7%
Volgtijds tijdskrediet/loopbaanonderbreking		7,4%	14,1%	11,3%	7,8%	-0,7%	-4,4%	0,9%	1,3%	-0,5%	-2,6%	-3,7%	-6,2%	-2,6%	-1,6%	-4,1%	-2,2%	-0,9%	-3,7%	-7,0%	-2,9%
Zelfstandigenregeling		-0,2%	-0,3%	-0,8%	-0,9%	-0,7%	-1,2%	-0,8%	-0,1%	-0,4%	-0,3%	0,3%	0,3%	0,5%	0,8%	1,5%	1,7%	1,6%	1,3%	1,2%	0,6%
Pensioenen		-0,2%	-0,2%	-0,8%	-0,9%	-0,8%	-1,4%	-1,0%	-0,2%	-0,6%	-0,6%	0,2%	0,1%	0,3%	0,7%	1,4%	1,7%	1,5%	1,1%	1,0%	0,9%
Invaliditeit		-1,0%	-1,1%	-0,7%	-0,2%	0,2%	2,6%	2,4%	1,6%	2,7%	3,0%	1,7%	2,9%	4,2%	2,2%	1,9%	2,7%	3,4%	4,6%	4,6%	-2,9%
Totaal		-0,6%	-0,5%	-1,0%	0,2%	1,7%	1,7%	1,3%	0,5%	-0,1%	-1,6%	-0,2%	2,6%	1,4%	0,6%	2,0%	2,4%	2,0%	0,9%	0,7%	0,1%
2. WERKENDEN																					
2.a AANTAL																					
(gemiddeld op maandbasis, in duizendtallen)	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	3966,5	4035,7	4090,4	4172,6	4231	4224,1	4223,3	4266,3	4328,4	4378,2	4451,1	4530,6	4524,1	4553,3	4614,4	4634,6	4618,9	4638	4678	4737,1	4801,8
2.b GROEI																					
(in %)	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		1,7%	1,4%	2,0%	1,4%	-0,2%	0,0%	1,0%	1,5%	1,2%	1,7%	1,8%	-0,1%	0,6%	1,3%	0,4%	-0,3%	0,4%	0,9%	1,3%	1,4%
3. AANTAL WERKENDEN PER UITKERINGSGERECHTIGDE																					
(gemiddeld op maandbasis, in duizendtallen)	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5

2017*: raming voor het aantal gepensioneerden en invaliden

3.3.4 Rekeningen van de sociale zekerheid

Sociale zekerheid van de werknemers: Monitoringcomité (juli 2018)

	In miljoen EUR					In %	In %	
	En millions EUR					En %	En %	
	2018 aangepast	2018 Mon. Juli	2019 Mon. Juli	Verschil	Verschil	Verschil	Verschil	
Ajusté	Mon. juillet	Mon. juillet	Différence	Différence	Différence	Différence		
	(1)	(2)	(3)	(2) vs. (1)	(3) vs. (2)	(2) vs. (1)	(3) vs. (2)	
Bijdragen	49 835	49 923	51 670	88	1 747	0,2	3,5	Cotisations
Globaal beheer	49 690	49 818	51 545	128	1 727	0,3	3,5	Gestion globale
Sociale bijdragen	47 225	47 350	48 971	124	1 622	0,3	3,4	cotisations sociale
Regeringsmaatregelen en opslagen en verwijlrenten	119	103	120	-17	17	-13,9	16,8	Mesures de gouvernement et majoration et intérêts de retard
Specifieke bijdragen	2 345	2 366	2 453	20	88	0,9	3,7	Cotisations spécifiques
Bijdragen instellingen	145	105	125	-40	20	-27,8	19,4	Cotisations des organismes
Toelagen van de overheden	5 629	5 628	5 592	-1	-36	0,0	-0,6	Subventions des pouvoirs publics
RSZ-Globaal beheer	2 079	2 079	2 112	0	33	0,0	1,6	ONSS-Gestion globale
Evenwichtsdotatie	2 109	2 109	2 145	0	36	0,0	1,7	Dotation équilibre
Gefedereerde entiteiten	1 440	1 439	1 334	-1	-105	-0,1	-7,3	Entités fédérées
Sectoren	0	0	0	0	0	200,0	-3,3	Secteurs
Alternatieve financiering	12 441	12 466	13 392	25	926	0,2	7,4	Financement alternatif
Globaal beheer	12 441	12 466	13 392	25	926	0,2	7,4	Gestion globale
Toegewezen ontvangsten	1 561	1 567	1 602	6	35	0,4	2,2	Recettes affectées
Externe overdrachten	438	442	444	5	2	1,0	0,5	Transferts externes
Opbrengsten beleggingen	194	191	188	-4	-2	-1,9	-1,2	Produit des placements
Globaal beheer	194	191	188	-4	-2	-1,8	-1,3	Gestion globale
Instellingen	0	0	0	0	0	-87,4	740,0	Organismes
Diversen	188	169	163	-19	-6	-10,0	-3,7	Divers
Globaal beheer	0	0	0	0	0			Gestion globale
Instellingen	188	169	163	-19	-6	-10,0	-3,7	Organismes
Sociale fraude	186	116	128	-70	13	-37,5	10,8	Fraude sociale
Totaal ontvangsten	70 471	70 502	73 181	31	2 678	0,0	3,8	Total des recettes
Uitkeringen	41 907	42 041	43 393	134	1 352	0,3	3,2	Prestations
Welvaartsenveloppe	0	0	278	0	278			Enveloppe bien-être
Niet-verdeelde maatregelen	-100	-67	-216	33	-149	33,3	-224,0	Mesures non réparties
RIZIV-Uitkeringen	8 262	8 264	8 633	2	369	0,0	4,5	INAMI-Indemnités
FPD	26 335	26 477	27 646	141	1 169	0,5	4,4	SFP
Fedris-AO	225	225	226	0	1	0,1	0,6	Fedris-AT
Fedris-BZ	236	236	225	0	-11	0,1	-4,8	Fedris-MP
RVA	6 940	6 897	6 594	-43	-303	-0,6	-4,4	ONEm
Loopbaanonderbreking	502	457	450	-45	-7	-9,0	-1,5	Interruption de carrière
Werkloosheid	5 271	5 286	5 133	15	-153	0,3	-2,9	Chômage
Werkloosheid met bedrijfstoeslag	1 167	1 154	1 011	-13	-143	-1,1	-12,4	chômage avec complément d'entreprise
Mijnwerkers	1	1	1	0	0	-2,8	-4,2	Mineurs
Zeelieden	8	8	8	0	0	1,2	-2,7	Marins
Betalingskosten	2	2	2	0	0	0,0	0,0	Frais de paiement
Beheerskosten	1 099	1 123	1 095	24	-28	2,2	-2,5	Frais de gestion
Globaal beheer	174	187	193	14	5	7,9	2,9	Gestion globale
Instellingen	925	935	909	10	-26	1,1	-2,8	Organismes
Niet-verdeelde besparingen	0	0	-7	0	-7			Economies non réparties
Overdrachten	27 651	27 729	28 583	78	854	0,3	3,1	Transferts
Federale overheid	2 552	2 591	2 749	40	158	1,6	6,1	Pouvoir fédéral
Gefedereerde entiteiten	1 440	1 439	1 334	-1	-105	-0,1	-7,3	Entités fédérées
RIZIV-Geneskundige verzorging	23 659	23 699	24 500	40	801	0,2	3,4	INAMI-Soins de santé
Intresten op leningen	-2	-5	-4	-4	1	-215,9	25,3	Intérêts sur emprunts
Diversen	134	133	132	-1	0	-1,1	-0,1	Divers
Totale uitgaven	70 791	71 022	73 202	231	2 180	0,3	3,1	Total des dépenses
Saldo	-320	-520	-21	-200	499	-62,4	95,9	Solde

Sociale zekerheid van de werknemers: Begroting 2019 (november 2018)**Ontvangsten en uitgaven in het werknemersstelsel / Recettes et dépenses du régime des travailleurs salariés**

	In miljoen EUR			In %	
	En millions EUR			En %	
	2018	2019			
	Raming	Initieel	Vershil	Vershil	
	-	-	-	-	
	Estim.	Initial	Différence	Différence	
	(1)	(2)	(2) vs. (1)	(2) vs. (1)	
Bijdragen	49 928	51 923	1 995	4,0	Cotisations
Globaal beheer	49 823	51 798	1 975	4,0	Gestion globale
Sociale bijdragen	47 354	48 971	1 617	3,4	XCotisations sociale
Regeringsmaatregelen en opslagen en verwijlntresten	103	373	270	262,8	Mesures de gouvernement et majoration et intérêts de
Specifieke bijdragen	2 366	2 453	88	3,7	Cotisations spécifiques
Bijdragen instellingen	105	125	20	19,4	Cotisations des organismes
Toelagen van de overheden	5 629	4 844	-784	-13,9	Subventions des pouvoirs publics
RSZ-Globaal beheer	2 079	2 112	33	1,6	ONSS-Gestion globale
Evenwichtsdotatie	2 109	1 397	-712	-33,8	Dotation équilibre
Gefedereerde entiteiten	1 439	1 334	-105	-7,3	Entités fédérées
Sectoren	1	1	0	-12,8	Secteurs
Alternatieve financiering	12 466	13 404	938	7,5	Financement alternatif
Globaal beheer	12 466	13 404	938	7,5	Gestion globale
Toegewezen ontvangsten	1 567	1 602	35	2,2	Recettes affectées
Externe overdrachten	442	444	2	0,5	Transfers externes
Opbrengsten beleggingen	191	188	-2	-1,2	Produit des placements
Globaal beheer	191	188	-2	-1,3	Gestion globale
Instellingen	0	0	0	740,0	Organismes
Diversen	169	163	-6	-3,7	Divers
Globaal beheer	0	0	0		Gestion globale
Instellingen	169	163	-6	-3,7	Organismes
Sociale fraude	116	220	104	90,0	Fraude sociale
Totaal ontvangsten	70 507	72 789	2 282	3,2	Total des recettes
Uitkeringen	41 929	42 903	974	2,3	Prestations
Welvaartsenveloppe	0	0	0		Enveloppe bien-être
Niet-verdeelde maatregelen	-67	-216	-149	-224,0	Mesures non réparties
RIZIV-Uitkeringen	8 264	8 366	369	4,5	INAMI-Indemnités
FPD	26 369	27 537	1 168	4,4	SFP
Fedris-AO	225	226	1	0,6	Fedris-AT
Fedris-BZ	236	225	-11	-4,8	Fedris-MP
RVA	6 892	6 490	-403	-5,8	ONEm
Loopbaanonderbreking	457	450	-7	-1,5	Interruption de carrière
Werkloosheid	5 282	5 029	-253	-4,8	Chômage
Werkloosheid met bedrijfstoeslag	1 154	1 011	-143	-12,4	chômage avec complément d'entreprise
Mijnwerkers	1	1	0	-4,2	Mineurs
Zeelieden	8	8	0	-2,7	Marins
Betalingskosten	2	2	0	0,0	Frais de paiement
Beheerskosten	1 123	1 096	-27	-2,4	Frais de gestion
Globaal beheer	187	194	6	3,4	Gestion globale
Instellingen	935	909	-26	2,8	Organismes
Niet-verdeelde besparingen	0	-7	-7		Economies non réparties
Overdrachten	27 729	28 594	865	3,1	Transferts
Federale overheid	2 591	2 749	158	6,1	Pouvoir fédéral
Gefedereerde entiteiten	1 439	1 334	-105	-7,3	Entités fédérées
RIZIV-Geneeskundige verzorging	23 699	24 511	812	3,4	INAMI-Soins de santé
Intresten op leningen	-5	-4	1	25,3	Intérêts sur emprunts
Diversen	133	132	0	-0,1	Divers
Totale uitgaven	70 910	72 724	1 814	2,6	Total des dépenses
Saldo	-404	65	468	116,0	Solde

Sociale zekerheid van de zelfstandigen: Monitoringcomité (juli 2018)

	In miljoen EUR					In %	In %	
	En millions EUR					En %	En %	
	2018 aangepast -	2018 Mon. Juli -	2019 Mon. Juli -	Verschil -	Verschil -	Verschil -	Verschil -	
Ajusté (1)	Mon. juillet (2)	Mon. juillet (3)	Différence (2) vs. (1)	Différence (3) vs. (2)	Différence (2) vs. (1)	Différence (3) vs. (2)		
Bijdragen	4 410	4 408	4 518	-2	110	0,0	2,5	Cotisations
Toelagen van de overheden	369	369	375	0	6	0,0	1,7	Subventions des pouvoirs publics
RSVZ-Globaal beheer	369	369	375	0	6	0,0	1,7	INASTI-Gestion globale
Evenwichtsdotatie	0	0	0	0	0			Dotation équilibre
Alternatieve financiering	2 305	2 306	2 395	0	89	0,0	3,9	Financement alternatif
Globaal beheer	2 305	2 306	2 395	0	89	0,0	3,9	Gestion globale
Toegewezen ontvangsten	20	20	21	0	0	-0,2	1,9	Recettes affectées
Externe overdrachten	0	0	0	0	0	-80,0	400,0	Transfers externes
Opbrengsten beleggingen	33	33	32	0	-2	-0,2	-4,7	Produit des placements
Diversen	2	2	2	0	0	0,0	0,0	Divers
Sociale fraude	16	16	9	0	-7	0,0	-42,2	Fraude sociale
Totaal ontvangsten	7 157	7 155	7 353	-1	197	0,0	2,8	Total des recettes
Uitkeringen	4 332	4 349	4 484	17	134	0,4	3,1	Prestations
Welvaartsenveloppe	0	0	39	0	39			Enveloppe bien-être
Niet-verdeelde maatregelen	4	4	0	0	-4	0,0		Mesures non réparties
RIZIV-Uitkeringen	507	503	519	-4	16	-0,7	3,1	INAMI-Indemnités
Pensioenen	3 804	3 826	3 910	22	84	0,6	2,2	Pensions
Failissementsverzekering	16	15	15	-1	0	-8,9	1,3	Assurance faillite
RSVZ-GB	1	2	2	0	0	15,5	1,3	INASTI-GFG
Betalingskosten	0	0	0	0	0	0,0	1,7	Frais de paiement
Beheerskosten	97	99	105	2	6	2,1	6,3	Frais de gestion
Globaal beheer	68	70	77	2	7	3,0	10,2	Gestion globale
Instellingen	29	29	29	0	0	-0,1	-0,1	Organismes
Niet-verdeelde besparingen	0	0	-1	0	-1			Economies non réparties
Overdrachten	2 516	2 520	2 606	4	86	0,2	3,4	Transferts
RIZIV-Geneeskundige verzorging	2 516	2 520	2 606	4	86	0,2	3,4	INAMI-Soins de santé
Interesten op leningen	0	0	0	0	0			Intérêts sur emprunts
Diversen	8	8	8	0	0	1,3	1,3	Divers
Totale uitgaven	6 953	6 976	7 203	23	227	0,3	3,2	Total des dépenses
Saldo	204	179	150	-25	-29			Solde

Sociale zekerheid van de zelfstandigen: Begroting 2019 (november 2018)**Ontvangsten en uitgaven in het zelfstandigenstelsel / Recettes et dépenses du régime des travailleurs indépendants**

	In miljoen EUR			In %	
	En millions EUR			En %	
	2018	2019			
	Raming	Initieel	Verschil	Verschil	
	-	-	-	-	
	Estim.	Initial	Différence	Différence	
	(1)	(2)	(2) vs. (1)	(2) vs. (1)	
Bijdragen	4 408	4 518	110	2,5	Cotisations
Toelagen van de overheden	369	375	6	1,7	Subventions des pouvoirs publics
RSVZ-Globaal beheer	369	375	6	1,7	INASTI-Gestion globale
Evenwichtsdotatie	0	0	0		Dotation équilibre
Alternatieve financiering	2 306	2 396	90	3,9	Financement alternatif
Globaal beheer	2 306	2 396	90	3,9	Gestion globale
Toegewezen ontvangsten	20	21	0	1,9	Recettes affectées
Externe overdrachten	0	0	0	400,0	Transfers externes
Opbrengsten beleggingen	33	32	-2	-4,7	Produit des placements
Diversen	2	2	0	0,0	Divers
Sociale fraude	16	20	3	20,6	Fraude sociale
Totaal ontvangsten	7 155	7 364	209	2,9	Total des recettes
Uitkeringen	4 349	4 445	95	2,2	Prestations
Welvaartsenveloppe	0	0	0		Enveloppe bien-être
Niet-verdeelde maatregelen	4	0	-4		Mesures non réparties
RIZIV-Uitkeringen	503	519	16	3,1	INAMI-Indemnités
Pensioenen	3 826	3 910	84	2,2	Pensions
Faillissementsverzekering	15	15	0	1,3	Assurance faillite
RSVZ-GB	2	2	0	1,3	INASTI-GFG
Betalingskosten	0	0	0	1,7	Frais de paiement
Beheerskosten	98	105	7	6,7	Frais de gestion
Globaal beheer	70	77	8	10,8	Gestion globale
Instellingen	29	29	0	-0,1	Organismes
Niet-verdeelde besparingen	0	-1	-1		Economies non réparties
Overdrachten	2 520	2 607	87	3,5	Transferts
RIZIV-Geneeskundige verzorging	2 520	2 607	87	3,5	INAMI-Soins de santé
Interesten op leningen	0	0	0		Intérêts sur emprunts
Diversen	8	8	0	1,3	Divers
Totale uitgaven	6 976	7 165	189	2,7	Total des dépenses
Saldo	179	199	20		Solde

3.3.5 Vergrijzingskost

Demografische ontwikkelingen

	1996	2013	2020	2030	2040	2050	2060	2070
Gemiddeld aantal kinderen per vrouw	1,58	1,74	1,87	1,88	1,89	1,90	1,89	1,89
Levensverwachting bij de geboorte - Mannen	73,86	77,94	79,74	81,78	83,58	85,19	86,51	87,97
Levensverwachting bij de geboorte - Vrouwen	80,53	82,93	84,20	85,47	86,64	87,71	88,61	89,63
Levensverwachting op 65 jaar - Mannen	14,61	17,26	18,43	19,86	21,18	22,38	23,37	24,47
Levensverwachting op 65 jaar - Vrouwen	18,86	20,68	21,45	22,49	23,45	24,35	25,09	25,95
0-17 (%)	21,6%	20,3%	20,3%	20,5%	20,5%	20,5%	20,6%	20,5%
18-66 (%)	64,5%	64,3%	62,8%	59,9%	57,5%	57,3%	57,1%	57,1%
67+ (%)	13,9%	15,4%	16,9%	19,7%	21,9%	22,3%	22,3%	22,3%
Gemiddelde leeftijd	39,02	41,07	41,76	42,56	43,30	43,56	43,51	43,63
Vervanging der actieven in % (18-24)/(55-66)	69,6%	58,7%	52,1%	56,2%	60,5%	61,7%	64,0%	63,0%
Veroudering der actieven in % (40-66)/(18-39)	101,1%	129,8%	128,7%	124,4%	119,6%	116,7%	114,3%	116,4%
Veroudering in % (67+)/(0-17)	64,3%	75,6%	83,1%	96,3%	107,0%	108,8%	108,2%	108,7%
Intensiteit veroudering in % (80+)/(67+)	27,4%	34,4%	33,6%	33,0%	38,1%	44,2%	44,3%	45,5%
Afhankelijkheid in % [(0-17)+(67+)]/(18-66)	55,0%	55,6%	59,2%	67,1%	73,8%	74,6%	75,0%	75,0%
Afhankelijkheid der ouderen in % (67+)/(18-66)	21,5%	24,0%	26,9%	32,9%	38,1%	38,9%	39,0%	39,1%
Personen op actieve leeftijd per oudere (18-66)/(67+)	4,65	4,17	3,72	3,04	2,62	2,57	2,56	2,56
Afhankelijkheid in % [(0-14)+(65+)]/(15-64)	51,4%	53,0%	56,7%	64,7%	69,7%	70,6%	71,1%	70,6%
Afhankelijkheid der ouderen in % (65+)/(15-64)	24,3%	27,0%	30,0%	36,5%	40,8%	41,5%	41,7%	41,5%
Personen op actieve leeftijd per oudere (15-64)/(65+)	4,12	3,70	3,33	2,74	2,45	2,41	2,40	2,41

Bron: 1991-2016: waarnemingen, Statbel; 2017-2070: vooruitzichten, FPB en Statbel

Projecties van de Studiecommissie voor de vergrijzing (juli 2018): hypothesen

Demografische hypothesen vanaf 2017 (Demografische vooruitzichten 2017-2070 ^a)			
	2017	2040	2070
Gemiddelde aantal kinderen per vrouw	1,69	1,89	1,89
Levensverwachting bij de geboorte: mannen	79,1	83,6	88,0
Levensverwachting bij de geboorte: vrouwen	83,8	86,6	89,6
Migratiesaldo in duizendtallen	48,6	19,8	14,8
Socio-economische hypothesen			
Scholingsgraad	Behouden op het niveau van de recentste waarnemingen voor de min-15-jarigen en , voor de 15- tot 34-jarigen, vooral op basis van de evolutie van de activiteitsgraad		
Activiteitsgraad en overgang van het statuut van actieve naar het statuut van invalide en gepenioneerde	Modellering gebaseerd op de overganskans van de ene socio-economische categorie naar de andere, per geslacht en leeftijdscategorie, aangepast om rekening te houden met de impact van de hervormingen (verschuivingshypothese inzake gedrag na de verhoging van de wettelijke pensioenleeftijd ^b).		
Macro-economische hypothesen			
Op middellange termijn: 'Economische vooruitzichten 2018-2023'	Op lange termijn: een referentiescenario en alternatieve scenario's		
Gemiddelde groei van de productiviteit per werknemer ^b tijdens de periode 2018-2023 ^c : 0,6 % per jaar	Gemiddelde groei van de productiviteit per werknemer en (van het loon per werkende) tussen 2018 en 2070: in referentiescenario 1,2 % per jaar (1,5 % vanaf 2045) in het scenario met een lagere productiviteitsgroei 0,9 % per jaar (1,0 % vanaf 2031)		
Werkgelegenheidsgraad ^d in 2023: 70,0 % Werkloosheidsgraad* in 2023: 7,2 %	Structurele werkloosheidsgraad * op lange termijn: in het referentiescenario 7,0% in het scenario met de lagere werkloosheidsgraad 6,0%		
Sociaal-beleids hypothesen			
2017-2018	Vanaf 2019: parameters voor de berekening van de budgettaire enveloppe		
Huidige wetgeving (maatregelen van de sociale partners en de regering)	Loonplafond	1,25 %/jaar	
	Minimumrecht per loopbaanjaar	1,25 %/jaar	
	Niet-forfaitaire uitkeringen (algemene regeling) ^f	0,50 %/jaar	
	Forfaitaire uitkeringen en minima	1,00 %/jaar	

a. Zie deel 1.2.2 van dit rapport.

b. Productiviteit per werknemer= bbp/totale werkgelegenheid.

c. De gemiddelde groei tijdens de periode 2018-2023 houdt rekening met de jaarlijkse groei tussen 2017 en 2018.

d. Totale werkgelegenheid in % van de bevolking van 18 tot 66 jaar.

e. Volgens het administratief concept, inclusief de oudere werklozen met maxi-vrijstelling en de werkzoekende werklozen met bedrijfstoelag.

f. In de pensioenregeling van de overheidssector toont de welvaartaanpassing van het gemiddelde pensioen (m.a.w. de perequatie) een loskoppeling van 0,4 procentpunt ten opzichte van de stijging van het gemiddelde loon op basis van het historisch waargenomen verschil.

Projecties van de Studiecommissie voor de vergrijzing (juli 2018): vergrijzingskost, referentiescenario, in % bbp

	2017-2023	2023-2070	2017-2070	2000	2017	2023	2030	2040	2050	2060	2070
	In procentpunt van het bbp			In procent van het bbp							
Pensioenen	0,8	0,9	1,7	8,5	10,6	11,4	12,2	13	12,8	12,6	12,3
werknemersregeling	0,6	0,4	1	4,9	5,8	6,4	7	7,5	7,5	7,1	6,8
zelfstandigenregeling	0,1	0,2	0,3	0,7	0,8	0,9	1	1,1	1,1	1,1	1,1
overheidssector (a)	0,1	0,4	0,5	2,9	3,9	4,1	4,2	4,3	4,2	4,3	4,4
Gezondheidszorg (b)	0,4	1,4	1,9	5,9	8	8,4	9,4	10,3	10,3	10,2	9,9
'acute' zorg	0,3	1	1,2	5,2	6,4	6,7	7,5	7,9	7,8	7,8	7,7
langdurige gezondheidszorg	0,1	0,5	0,6	0,7	1,6	1,7	1,9	2,3	2,5	2,4	2,2
Arbeidsongeschiktheid	0,3	-0,5	-0,3	1,1	1,9	2,1	2	1,8	1,7	1,6	1,6
Werkloosheid (c)	-0,6	-0,1	-0,7	2,2	1,7	1,1	1,1	1,1	1	1	1
Kinderbijslag	0	-0,4	-0,5	1,6	1,5	1,5	1,4	1,2	1,2	1,1	1
Overige sociale uitgaven (d)	0	-0,2	-0,2	1,1	1,5	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3	1,2
TOTAAL	0,8	1,1	1,9	20,6	25,1	25,9	27,5	28,7	28,3	27,7	27
p.m. lonen van het onderwijzend personeel	0	0,1	0,1	3,6	3,8	3,8	3,9	3,9	3,9	4	4

(a) Inclusief de pensioenen van de overheidsbedrijven ten laste van de staat en de IGO.

(b) Overheidsuitgaven voor gezondheidszorg (acute en langdurige): socialezekerheidsuitgaven, federale overheid, gewesten (hulp aan gehandicapten) en lagere overheid (medische prestaties van de OCMW's aan personen in moeilijkheden).(c) Inclusief tijdskrediet en loopbaanonderbreking

(d) Vooral de uitgaven voor arbeidsongevallen, beroepsziekten, Fonds voor bestaanszekerheid, tegemoetkomingen aan personen met een handicap en leefloon.

Inactiviteitsvallen

De problematiek van de 'inactiviteitsvallen' werd in het verleden reeds uitvoerig geanalyseerd. Hierbij een aantal referenties:

CENTRALE RAAD VOOR HET BEDRIJFSLEVEN, SECRETARIAAT (2016), "Werkloosheidsverzekering", *Documentatienota*, CRB 2016-0521, Brussel, 12 blz.

CENTRALE RAAD VOOR HET BEDRIJFSLEVEN, SECRETARIAAT (2014), "De versterkte degressiviteit van de Belgische werkloosheidsuitkeringen. Effecten op de financiële vallen in de werkloosheid en op de inkomenspositie van werklozen", *Documentatienota*, CRB 2014-0264, Brussel, 55 blz.

HOGE RAAD VOOR WERKGELEGENHEID (2014), "Deelname aan de arbeidsmarkt van personen met een arbeidsbeperking of een chronisch gezondheidsprobleem", blz. 63-157 in: HOGE RAAD VOOR WERKGELEGENHEID, *Verslag 2014*, 157 blz.

Conseil national du Travail :

- Advies nr. 1.923 van 24 februari 2015: Overlegplatform voor de actoren die betrokken zijn bij het proces van de vrijwillige terugkeer naar werk van personen met een gezondheidsprobleem – Voorontwerp van wet houdende diverse bepalingen inzake uitkeringsverzekering en tewerkstelling (<http://www.cnt-nar.be/ADVIES/advies-1923.pdf>)
- Advies nr. 1.984 van 7 juni 2016: Overlegplatform voor de actoren die betrokken zijn bij het proces van de vrijwillige terugkeer naar werk van personen met een gezondheidsprobleem – Voorontwerp van wet en voorontwerpen van koninklijke besluiten (<http://www.cnt-nar.be/ADVIES/advies-1984.pdf>)
- Internetsite van de Raad: Dossiers:
- Handicap (<http://www.cnt-nar.be/Dossier-NL-handicap.htm>)
Bevat een dossier dat door het secretariaat van de NAR werd opgesteld in het kader van de tenuitvoerlegging van het interprofessioneel akkoord van 8 december 1998, met een vademecum van de bestaande maatregelen inzake inschakeling van gehandicapte werknemers op de arbeidsmarkt. (Versie bijgewerkt tot 30 juli 2015)
- Retour au travail volontaire des personnes présentant un problème de santé (<http://www.cnt-nar.be/Dossier-NL-return-to-work.htm>)
Bevat een dossier "Aan het werk houden en herinschakelen van arbeidsongeschikte werknemers – Socialezekerheidsregelgeving" van het overlegplatform voor de actoren die betrokken zijn bij het proces van de vrijwillige terugkeer naar werk van personen met een gezondheidsprobleem. (Versie bijgewerkt tot 30 juli 2015).

Dat platform werd opgericht bij wijze van structureel overlegkader voor de actoren die betrokken zijn bij het proces van de vrijwillige terugkeer naar werk van personen met een gezondheidsprobleem. Daaraan ligt het idee ten grondslag van een geïntegreerde aanpak, niet alleen tussen de betrokken socialezekerheidsinstellingen, maar ook met de fod Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, en op termijn ook met andere overheidsinstellingen die bevoegd zijn voor de materie en die eraan willen deelnemen. De Nationale Arbeidsraad werd verzocht de werkzaamheden van het platform te coördineren.